PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 113 (7607)

TRST, petek, 15. maja 1970

VČERAJ V POSLANSKI ZBORNICI

Dokončno odobren pomemben zakon o «statutu delavcev»

V senatu obravnava vladnega stališča o izraelskem napadu na Libanon

RIM, 14. — Poslanska zbornica je danes odobrila zakon o statutu delavcev, katerega je že preje odobril senat, tako da bo postal zakon veljaven, čim bo objavljen v uradnem listu. Za statut je glasovalo 217 poslancev, 10 proti, 125 pa se jih je vzdržalo.

Med glasovalnimi izjavami je Ballardini za PSI ugotovil, da gre za pobudo, ki jo je pričel pokojni socialistični minister Brodolini. Za socialproletarce je Alini dejal, da se bodo vzdržali, ker gre za ukrep, ki po njihovem ne prinaša pomembnih novosti. Tudi komunisti so se pri glasovanju vzdržali, kar je obrazložil Pajetta, da gre samo za delni in nepopolni uspeh delavcev. Tudi misovci so se vzdržali, in to iz skrbi ustavno-pravnega značaja, ker je po njih mnenju treba z zakonom urediti vprašanje stavk. Za pa so glasovale vse vladne skupine in tudi liberalci, za katere je Pucci dejal, da gre za stvar, ki je bila že dolgo v programu PLI.

Danes je ob zaključku razprave o statutu delavcev govoril minister za delo Donat Cattin, ki je obžaloval, da se je med razpravo o tako pomembnemu vprašanju že čutilo predvolilno vzdušje. Minister je nato dejal, da gre za zakon ki je vzbudil mnogo upanj in bojazni. Pri bojaznih gre za zaskrbljenost določenega dela delodajalcev, ki žive še vedno v zastarelem ozračju. Upanje pa s strani delavcev, čeprav glede določenih vprašanj preveliko, saj si ne smemo delati utvar. V stvarnem okviru pa je treba priznati, da ima zakon pomemben značaj zaščite sindikalnih svoboščin v podjetjih.

Donat Cattin je nato obrazložil osnovne značilnosti tega zakona ter tudi priznanje, da je zakon omejen zlasti glede vprašanja zaposlevanj. Minister je kritiziral zadnji govor predsednika Intersinda, kjer je bilo omenjeno spoštovanje zakonov v zvezi s stavkami in kar je Donat Cattin povezal s prisotnostjo predstavnikov Confindustrie na skupščini Intersinda, do česar je prišlo prvikrat po številnih letih.

Poslanska zbornica bo prihodnji teden zaključila razpravo o referendumu in o amnestiji in pričakujejo, da bodo odobrili oba zakona pred prekinitvijo zasedanj v zvezi z bližnjimi volitvami.

V senatu je komisija za sodstvo odobrila na posvetovalnem zasedanju besedilo zakonskega predloga Fortuna - Baslini o razvezi zakona in to v istem besedilu, kot ga je že odobrila poslanska zbornica.

Senat je danes zaključil razpravo o členih zakona o deželnih financah in so se pričele glasovalne izjave, ki se bodo končale jutri dopoldne, ko bo sledilo glasovanje in ko bo dokončno sprejet zakon o finansiranju dežel.

Podtajnik za zunanje zadeve Salizzoni je danes odgovoril na vprašanja levice o italijanskem stališču v zvezi z izraelskim napadom na Libanon. Podtajnik je govoril, da se izraelska akcija opravičuje, češ da gre za povračilo proti napadom na gverilce, da pa je Italija zaskrbljena, ker tovrstna dejstva predstavljajo nevarnost za mir, za celovitost in za obstoj Libanona ter zaostrujejo napetost na Srednjem vzhodu.

Italijanska vlada je odločno izjavila, da je proti uporabi sile, s katere koli strani in je v tem duhu tudi pozdravila resolucijo OZN. Glede praktičnih predlogov pa je podtajnik omenil predlog Italije pri štirih vladah članicah varnostnega sveta, da bi zamrznili vse vojaške dobave obema stranema. Kasneje so ta predlog izpopolnili, da naj bi izvedli nadzorstvo na omejenih dobavah težkega orožja in najbolj zapletenega orožja. Podtajnik je nato tudi omenil italijanske napore v okviru OZN, da bi se rešilo vprašanje libanonske meje.

Za KPI je sen. Fabrini dejal, da podtajnik ni jasno obdolžil napadalce in mednarodne kroge, ki so sokrivi. Nekatere pobude vlade so nedvomno zanimive, vendar pa bodo lahko pozitivne samo v primeru, ko se bo Italija otresla podložništva ZDA. Sen. Banfi za PSI pa je dejal, da so pomembne že sprejete in predvidene pobude italijanske vlade, vendar je treba voditi širšo politiko ,ki naj prispeva, da bodo zainteresirane vlade in med njimi predvsem izraelska, spremenila svoja stališča.

V komisiji za proračun poslanske zbornice so na zakonodajnem zasedanju odobrili zvišanje honorarja predsednikom volišč pri kakršnih koli volitvah od 9.000 na 20 tisoč lir, tajniku in skrutinatorjem pa od 6.000 na 15.000 lir. Kolikor pa se istočasno vrše več kot ene volitve, pa se honorar zviša na 25 oziroma 20.000 lir. Zakonski predlog mora sedaj odobriti še senat.

NEW YORK, 14. — Generalni tajnik U Tant je danes izdal proglas, da bi se ustanovil svetovni organizem, ki bi preučeval vprašanja onesnaženja voda, zraka in skratka rušenja prirodnega ravnotežja, ki resno ogroža človeštvo. U Tant je govoril na univerzi v Teksasu in je dejal, da so ta vprašanja že pred časom prešla okvire suverenosti držav in da postaja nujno, da se vse države združijo proti skupni nevarnosti. Zato je treba ustvariti ustanovo, ki bo uživala podporo vseh vlad in ki bo skrbela za varstvo prirode in okolja.

Danes v Parizu konferenca evropskih komunističnih partij

PARIZ, 14. — Jutri dopoldne se bo pričela na sedežu županstva v Ivryju v predmestju Pariza konferenca zapadno-evropskih komunističnih partij, do katere je prišlo na pobudo italijanske in francoske partije. Kot smo že poročali, bo konferenca obravnavala solidarnost z ljudstvi Indokine, ki se bori proti ameriški agresiji. Italijanska delegacija, ki jo vodi namestnik tajnika Berlinguer, je prispela v Francijo danes popoldne.

BELA HIŠA VEDNO BOLJ OSAMLJENA

Spor med Nixonom in senatom zaradi oborožene intervencije v Kambodži

Kamboško ljudstvo je moralo v zadnjih tednih na lastni koži preizkusiti metode, ki jih Američani in njihovi služabniki že leta uvajajo v Vietnamu. Na sliki: ameriški in sajgonski vojak «zaslišujeta» vietnamskega mladeniča, o katerem sumijo, da je sodeloval s partizani

V Parizu je bila včeraj 66. seja pogajanj za Vietnam - Vojaški položaj v Kambodži

WASHINGTON, 14. — Ameriški senat nadaljuje razpravo o vlogi ZDA na azijskem Jugovzhodu ter o spreminjevalnem predlogu dveh senatorjev za omejitev ameriških obveznosti v Indokini. Demokratični senator Frank Church in njegov republikanski kolega Sherman Cooper sta predložila senatu odobritev ukrepa, ki prepoveduje nakazanje finančnih sredstev za vzdrževanje ameriških čet v Kambodži ter določa močne omejitve ameriške letalske in druge dejavnosti v tej državi. Senator Church je dejal, da nudi ta predlog kongresu «zgodovinsko priložnost za določitev meja ameriške intervencije v Indokini» ter da je zakonodajna pobuda potrebna bodisi za preprečitev razširitve ameriškega posega v Kambodži kot tudi za onemogočenje morebitnega programa dobavljanja vojaške pomoči novemu kamboškemu režimu.

Pobudo Churcha in Cooperja je podpri voditelj demokratične skupine v senatu Mike Mansfield, ki je dejal, da bodo ZDA še vedno vpletene v spor v Kambodži, če bodo sajgonske čete ostale v tej državi tudi po umiku ameriških enot. Mansfield je izrazil svojo zaskrbljenost zaradi izjav južnovietnamskih kolaboracionističnih predstavnikov, ki so v preteklih dneh napovedali, da bodo sajgonske čete ostale v Kambodži tudi po 30. juniju, ko naj bi se po izjavah predsednika Nixona umaknili oddelki ZDA.

Republikanski senator Charles Percy je medtem predložil senatu resolucijo, ki predvideva, da šef Bele hiše ne bo mogel poslati na bojišča vojake brez izrecne odobritve senata. Resolucija dovoljuje predsednikovo pobudo samo v primeru neposrednega napada na ozemlje ali na vojaške sile ZDA, tudi v tem primeru pa bi se moral predsednik, preden bi sprožil dolgoročno vojaško akcijo, obrniti na kongres.

Bela hiša je seveda zaskrbljena zaradi množenja pobud proti vojni v Indokini ter skuša na vse načine zavreti odpor širokih krogov kongresa, ki imajo med drugim na svoji strani velik del javnega mnenja in skoraj ves tisk. (Tudi danes številni važni ameriški časopisi obtožujejo Nixona, da se je odločil za intervencijo v Kambodži, ne da bi se posvetoval s kongresom ter, kot se zdi, celo brez privoljenja številnih članov washingtonske vlade). Seveda skuša Nixon pritiskati predvsem na predstavnike republikanske stranke, kateri sam pripada: tako je poslal danes tri svoje najpomembnejše zunanjepolitične sodelavce, svetovalca za nacionalno varnost Kissingerja, šefa Pentagona Lairda in podtajnika Richardsona, na sestanek z republikanskimi senatorji. Sestanek je bil posvečen v glavnem iskanju primerne politične strategije za onemogočenje odobritve zakonskih osnutkov, ki bi lahko blokirali finančna sredstva, ki so potrebna za vzdrževanje ameriških vojakov v Indokini.

Vsekakor pa je zelo malo verjetno, da bi bile pobude pacifističnih senatorjev uspešne. Tudi če bi senat odobril zakonske osnutke, bi jih verjetno zavrnili v predstavniški zbornici, katere večina je naklonjena Nixonovi politiki.

Proti intervenciji v Kambodži se je danes izrekel tudi bivši načelnik ameriške delegacije na pariških pagajanjih za Vietnam Averell Harriman, ki je izjavil, da bodo učinki ameriško-sajgonske operacije na kamboških tleh samo začasni, če ne bo Nixon sklenil razširiti vietnamsko vojno tudi na Kambodžo. Bivši diplomat pa je zavrnil možnost tovrstne rešitve ter dejal, da je edina pravilna politika za Indokino tista, ki predvideva umik ameriških čet. «Vietnamizacija — je dejal Harriman — je samo način za podaljšanje vojne, posebno glede na to, da južnovietnamski predsednik Van Tieu nima nobenega namena, da bi se pogajal s sovražnikom.»

V Parizu je bila danes 66. seja pogajanj za Vietnam, ki ni, kot običajno, prinesla nič novega. Že dejstvo pa, da so se štiri delegacije sploh sestale, ocenjujejo politični opazovalci kot pozitivno, saj se je po ameriški intervenciji v Kambodži in po zopetnem bombardiranju Severnega Vietnama razširila bojazen, da bi se pogajanja razbila.

Severnovietnamski delegat Nguyen Minh Vy je danes resno opozoril ZDA, naj prekinejo bombardiranje Severnega Vietnama, ker bi morala sicer njegova vlada izvajati posledice in se umaknili s konference. Predstavnik južnovietnamske revolucionarne vlade pa je obtožil predsednika Nixona, da se laže, ko trdi, da je intervencija v Kambodži časovno omejena. Ugotovil je tudi, da je Nixonova vlada vsak dan bolj izolirana tako v svetu kot v samih ZDA. Za delegate ZDA in sajgonske vlade pa je bilo značilno, da so se skrbno izogibali vsakega namiga na intervencijo v Kambodži ter govorili samo o položaju v Vietnamu.

Na vojaškem področju beležimo danes novo ofenzivo sajgonskih kolaboracionističnih oddelkov v Kambodži na področju Se Sana na severu države, kamor so že pretekli teden vdrle ameriške in sajgonske sile. Nove ofenzive se Američani ne udeležujejo neposredno, pač pa nudijo Sajgoncem letalsko in materialno podporo. Kamboške protivladne sile še vedno pritiskajo na Takeo, 65 km južno od Phnom Penha. Kamboški vladni oddelki so skušali danes priti do mesta, vendar jim ni uspelo razbiti obroča Sihanukovih partizanov. Po nepotrjenih vesteh se ti nevarno približujejo Phnom Penhu, od katerega naj bi bili sedaj oddaljeni samo 30 km. Južnovietnamsko vojaško poveljstvo pripravlja široko akcijo s pomočjo helikopterjev proti področju, kjer naj bi bili partizani utaborjeni. Enote sajgonske mornarice, ki so proti koncu preteklega tedna dospele v Phnom Penh, so se danes vrnile v Južni Vietnam.

VARŠAVA, 14. — Danes zvečer se je zaključilo zasedanje sveta SEV in so na popoldanskem plenarnem zasedanju podpisal zaključno sporočilo in skupno izjavo.

PO SESTANKU TAJNIŠTEV CGIL, CISL IN UIL

Stališče sindikatov o razgovorih z vlado

Velik pomen enotnosti sindikalnih stališč in oprezna ocena vladine dobre volje

RIM, 14. — Danes se je ob 16. uri pričelo skupno zasedanje tajništev CGIL, CISL in UIL, katerega so ob 18.45 prekinili, nato pa se je zasedanje nadaljevalo ob 20. uri. Po sestanku, na katerem so preučili rezultate včerajšnjega razgovora z vlado, so izdali naslednje uradno sporočilo:

Tri sindikalne konfederacije so skupno ugotovile, da se je vlada zavedla bistvene vrednosti enotnih sindikalnih stališč, ki odgovarjajo interesom dežele in delavcev, ter je zato pokazala na splošno dobro voljo. To je treba oceniti kot prvi pomemben rezultat delavske borbe, pa čeprav je potem vlada še vedno govorila na splošno in torej nezadovoljivo glede takojšnjih zahtev, ki so tesno povezane z bistvenimi stališči sindikatov.

Iz navedenih razlogov so CGIL, CISL in UIL mnenja, da mora sestanek, do katerega bo prišlo 19. maja, biti odločilen, da bodo lahko sindikalne organizacije sprejele končno mnenje in da bodo lahko ocenile stvarn opolitično voljo vlade glede predloženih zahtev. Zato pa je potrebno, da se nadaljuje stalnost sindikalnih naporov in boja.

Skupno poročilo zaključuje, da morajo sindikalne organizacije področij in kategorij v prihodnjih dneh izvesti že dogovorjen program stavk. V četrtek 21. maja pa sklicujejo skupščine na vseh delovnih mestih, kjer bodo sporočili stališča sindikatov o rezultatu razgovora z vlado ter predloge za nadaljevanje akcije v skladu z nastalim položajem.

Jutri se bo v palači Chigi sestala vlada s predstavniki Confcommercia, Confindustrie in Intersinda.

Danes je bila 24-urna stavka v beneški pokrajini in so bile Benetke praktično paralizirane. 24-urna stavka je bila tudi v Padovi.

Nov odbor v Trentu in Palermu

TRENTO, 14. — Deželni svet Trentino - gornje Poadižje je danes izvolil nov odbor, v katerem sodelujejo svetovalci KD in Volkspartei. Deželnemu odboru predseduje demokristjan Grigolli, sestavljajo pa ga štirje odborniki KD in 2 odbornika Volkspartei.

V Palermu je skupščina izglasovala zaupnico levo-sredinskemu odboru, za katerega je glasovalo 49, proti pa 29 svetovalcev.

Obletnica varšavskega pakta

MOSKVA, 14. — Ob današnji 15. obletnici podpisa varšavskega pakta so izšli uvodniki v glasilu Rdeče armade «Krasnaja zvezda» in v «Pravdi», v katerih se širi pristojnost varšavskega pakta praktično na ves svet, ali točneje tudi glede odnosov med Sovjetsko zvezo in Kitajsko. Do nečesa podobnega je že prišlo pri podpisu pogodbe o prijateljstvu med SZ in Češkoslovaško ko so prav tako uporabili globalno formulo vojaškega sodelovanja. Člen 4 pakta pa izrecno omejuje njegovo omejitev na Evropo.

Glasilo romunske partije «Scinteia» je objavilo ob tej priložnosti uvodnik, v katerem podčrtujejo, da lahko romunski armadi ukazujejo samo nacionalni organizmi, partija in vlada. Romunija bo spoštovala svoje obveznosti, ki izhajajo od varšavskega pakta, vendar pa morajo pri tem temeljiti odnosi na enakopravnosti, medsebojnemu zaupanju in spoštovanju suverenosti vsake države.

ŽENEVA, 14. — Na skupščini svetovne zdravstvene organizacije so danes po dolgi razpravi odložili za eno leto vprašanje vključitve Vzhodne Nemčije. Tak predlog je predložila urugvajska delegacija in ga je podprlo 78 držav, dve sta bili nasprotni, 19 pa se jih je vzdržalo. V bistvu je prodrlo stališče zahodnonemške vlade, da Vzhodne Nemčije še niso priznale številne države in da bi imela njena vključitev resne politične posledice.

RAZPRAVA V VARNOSTNEM SVETU O BLIŽNJEM VZHODU

V Izraelu niso zadovoljni z izidom «kazenske ekspedicije» proti Libanonu

Podpredsednik izraelske vlade grozi z novimi napadi Gverilci «Al Fatah» ne bodo zapustili Libanona

TEL AVIV, 14. — V Izraelu ne govorijo več o predvčerajšnji «očiščevalni akciji» na obronkih hriba Hebron v Libanonu, marveč o «kazenski ekspediciji proti Libanoncem, ki dajejo zatočišče palestinskim gverilcem. Podpredsednik izraelske vlade Ygal Alon je danes v neki izraelski vasi na libanonski meji izjavil, da to ni bila zadnja akcija proti Libanonu.

Čeprav je izraelski zunanji minister Aba Eban v Kanadi, kjer je na uradnem obisku, na tiskovni konferenci pojasnil, da so izraelske enote vdrle v Libanon, da uniče gverilce «Al Fatah» in da je operacija uspela, vendar izraelski listi danes niso tega mnenja. Prevsem napadajo vlado, da je že nekaj dni pred vdorom dejansko opozorila organizacijo «Al Fatah» na napad in da zato ne more presenetiti dejstvo, da se je večina gverilcev umaknila z napadenega področja pred prihodom izraelskih čet. Glasilo verske stranke «Hamodija» pa piše, da bi morali Izraelci ostati v Libanonu in se ne bi smeli umakniti. List ugotavlja, da so gverilci takoj po vrnitvi izraelskih enot na izhodiščne položaje, ponovno zasedli napadeno področje.

Voditelj palestinske odporniške organizacije «Al Fatah» Yasser Arafat pa je v intervjuju po telefonu kairskemu listu «Al Ahram» izjavil med drugim: «Palestinsko odporniško gibanje ne bo nikoli zapustilo vzhodni Libanon in ne bo dovolilo Dayanu da uresniči svojo grožnjo in spremeni to področje v opustošeno deželo.» Arafat je še dejal, da bodo arabski gverilci nadaljevali z napadi z vseh arabskih front, ki obkrožajo Izrael in da bodo te napade še zaostrili. Poudaril je, da so imele sirske in iraške oborožene sile v bojih proti Izraelcem, ki so vdrli v Libanon, odločujočo vlogo.

Medtem se v varnostnem svetu v New Yorku nadaljuje razprava o položaju na Bližnjem vzhodu po vdoru Izraela v Libanon. Sirski delegat je opozoril ZDA, da bodo arabske države prekinile dobavo petroleja Američanom, če ne bodo ukrotili Izraela. Sirski delegat je poudaril, da če ne bo ameriška vlada in vsi, ki imajo svoje koristi v arabskih deželah ustavili izraelskih brigad, bodo Arabci segli po drugih sredstvih za izkoriščanje lastnih petrolejskih virov.

Ameriški delegat Charles Yost je predlagal varnostnemu svetu naj bi poslali na libanonsko - izraelsko mejo opazovalce združenih narodov, ki naj bi zmanjšali incidente in preprečili kršitev dogovora o prekinitvi ognja. Predstavnik ZDA je izjavil, da je njegova vlada za pravični in trajni mir na Bližnjem vzhodu, za umik izraelskih čet iz zasedenih področij in za določitev priznanih meja ter vseh točk, ki jih vsebuje resolucija varnostnega sveta od 22. novembra 1967. Pri tem je dejal, da pa bi morali imeti obe stranki v sporu možnost da se sporazumno dogovorijo, če želijo, za malenkostne spremembe meja izpred junijske vojne iz leta 1967. Poleg tega je predstavnik washingtonske vlade prvič javno omenil palestinske Arabce, ko je pozval vse prizadete stranke v sporu, naj vložijo svoje napore za politično rešitev spopada.

Po drugi strani pa je sovjetski delegat Jakob Malik izjavil, da če bi ZDA sprejele načelo o popolnem umiku izraelskih čet na položaje izpred junija 1967, bi lahko v nekaj dneh postavili osnovo za rešitev položaja na Bližnjem vzhodu. Malik je poleg tega dejal, da če bi štiri velesile lahko odločile o tem važnem vprašanju, bi z lahkoto dosegle sporazum o osnovnih vprašanjih, ki se nanašajo na mir, svobodno plovbo, prisotnost OZN na spornih področjih Bližnjega vzhoda in na vsa vprašanja, ki bi jih bilo treba globalno rešiti. V polemiki z ameriškim delegatom glede morebitnega manjšega popravka meja, je Malik dejal, da ne verjame, da je Yost «tako naiven», da verjame v možnost dogovorjenih sprememb meja med strankami v spopadu. Malik je menil, da je ta izjava ameriškega predstavnika poskus, da se omogoči Izraelu, da obdrži zasedena ozemlja.

Bejrutski list «Le Soir» je danes sporočil, da so sirske čete prišle v Libanon in da so libanonske oblasti zahtevale njihov takojšen umik. Libanonski obrambni minister je zanikal te vesti in poudaril, da so izmišljene. Na področju, ki naj bi ga po vesteh omenjenega lista zasedle sirske edinice, so nastanjeni palestinski gverilci že od lanskega oktobra, ki so prišli iz Sirije v Libanon.

ZAKLJUČEN KONGRES ZAHODNONEMŠKIH SOCIALDEMOKRATOV

Brandt izvoljen za predsednika SPD Sestanek štirih velesil o Berlinu

Polemičen članek Stopha o položaju Zahodne Nemčije v NATO - Scheel o odnosih z vzhodnimi sosedi

SAARBRÜCKEN, 14. — Ob zaključku vsedržavnega kongresa zahodnonemške socialdemokratske stranke je bilo izvoljeno novo vodstvo. Za predsednika stranke je bil ponovno izvoljen kancler Willy Brandt. Zanj je glasovalo 318 od 331 delegatov. Tudi ostali člani predsedstva so bili izvoljeni z veliko večino glasov.

Na letošnjem kongresu se je precej organizirano predstavila leva struja v stranki zlasti pa mladina, ki je že ob začetku kongresa predlagala ostro resolucijo proti ameriškemu napadu na Kambodžo. Čeprav politika leve struje, ki je na kongresu zahtevala naj se stranka vrne na svoje stare razredne tradicije, kar je večina sicer zavrnila, ni prodrla, so vendar nekateri njeni delegati dobili precejšnje število glasov.

Danes je bil v Berlinu tretji zaporedni sestanek med veleposlaniki štirih velesil v Zahodni in Vzhodni Nemčiji, na katerem so razpravljali o Berlinu. Sestanek je bil v zahodnem Berlinu. Ob koncu so objavili sporočilo, v katerem pravijo, da so predstavniki štirih velesil razpravljali o Berlinu in sklenili, da se bodo ponovno sestali 9. junija.

Predsednik vlade Nemške demokratične republike Willy Stoph je napisal članek v glasilu zahodnonemške komunistične partije, v katerem ostro kritizira NATO in izjavlja, da celotna strategija in taktika zahodne vojaške zveze stremita za tem, da bi se poslabšal mednarodni položaj. Stoph v svojem članku med drugim ugotavlja: «NATO sedaj dokazuje, da odločno nasprotuje predlogom o sklicanju evropske konference, na kateri naj bi razpravljali in rešili vprašanja evropske varnosti.»

Nato vzhodnonemški predsednik vlade izjavlja, da je bil sklep Zah. Nemčije, da podpiše pariške sporazume leta 1954, s katerimi je vstopila v zahodno zvezo, protinacionalno, napadalno in imperialistično dejanje. Stoph meni, da Zah. Nemčija, skupno s ZDA, pospešuje krepitev vojaške moči NATO ter nadaljnji razvoj njenega jedrskega arzenala. Ta politika dejansko obvezuje vse članice NATO na politiko za spremembo obstoječega stanja v Evropi. Stoph nadalje piše, da je priznanje zahodnega Berlina kot «neodvisne politične enote» pogoj za evropsko varnost. Poleg tega Stoph zahteva priznanje sedanje meje med obema Nemčijama, meje med Poljsko in Nemčijo in odpoved Zahodne Nemčije, da se proglaša za edino nemško zakonito državo.

V Bonnu pa je zahodnonemški minister Scheel izjavil v odgovoru na zadevno interpelacijo demokristjanske opozicije, da Zvezna republika Nemčija, sporazumno s Fracijo, z Veliko Britanijo in ZDA lahko podpiše politične sporazume s Sovjetsko zvezo in drugimi državami o nemški vzhodni meji (zlasti o črti Odra - Nisa) pred podpisom formalne mirovne pogodbe.

Ob tej priložnosti je Scheel zanikal vesti, ki so krožile v preteklih dneh, da namerava Zahodna Nemčija zahtevati spremembo pariških sporazumov iz leta 1954, ko je Zvezna republika Nemčija vstopila v NATO. Scheel je poudaril, da ti sporazumi ne preprečujejo iskanja morebitnih dogovorov med obema Nemčijama in sklenitev sporazuma o odpovedi uporabe sile s Sovjetsko zvezo in drugimi državami varšavskega pakta.

Potem ko je poudaril, da Moskva nima nobene pravice posredovati v Zahodni Nemčiji in da sedanji razgovori med Bonnom in Sovjetsko zvezo ter njenimi zavezniki ne pomenijo opustitev načelnih stališč, je Scheel zaključil, da je politika Bonna do vzhoda in zahoda najtesnejše povezana.

VUJICA O JUGOSLOVANSKO-FRANCOSKIH ODNOSIH

Theodorakis prispel na obisk v Beograd

BEOGRAD, 14. — Zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Dragoljub Vujica je na današnji redni tiskovni konferenci v zvezi z obiskom državnega tajnika za narodno obrambo generalnega polkovnika Nikole Ljubičića v Franciji dejal, da se odnosi med Francijo in Jugoslavijo zelo ugodno razvijajo in da je med obema državama vzpostavljeno pomembno dvostransko sodelovanje na vseh področjih. Obisk državnega tajnika za narodno obrambo je nadaljevanje prakse začasnih medsebojnih srečanj na vladni ravni. Ta obisk, je dejal Vujica, daje priložnost zastopnikom obeh oboroženih sil, katere povezujejo tradicionalni prijateljski odnosi in zavezništvo zadnjih dveh vojn, da se pogovorijo o medsebojnih vprašanjih.

Kot gost jugoslovanske lige za mir, neodvisnost in enakopravnost narodov in Zveze glasbenikov Jugoslavije je prispel danes z letalom iz Rima v Beograd ugledni grški skladatelj in borec za demokracijo Mikis Theodorakis v spremstvu članov odporniškega gibanja Brilakisa in Jokonamakosa.

Ob prihodu v Beograd, kjer so ga na letališču pozdravili zastopniki lige, zveze skladateljev in številni Beograjčani, je Theodorakis izjavil, da je zelo zadovoljen, da je prišpel v Jugoslavijo, ki je pokazala toliko razumevanja za boj proti nasilstvu in nedemokratičnosti.

Ugledni grški skladatelj je dejal, da so on in njegovi prijatelji prišli v Jugoslavijo, da bi se v imenu grškega ljudstva zahvalili jugoslovanskim narodom za to, kar so storili za politične zapornike v Grčiji.

Uradni razgovori Moro-Peter

Italijanski zunanji minister bo danes zaključil obisk na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 14. — Italijanski zunanji minister Aldo Moro, ki je dospel včeraj zvečer na uradni obisk v Budimpešto, je začel danes razgovore s svojim madžarskim kolegom Janosom Petrom. Razgovor, katerega so se udeležili tudi visoki funkcionarji obeh zunanjih ministrstev, italijanski veleposlanik v Budimpešti Ludovico Barattieri in madžarski veleposlanik v Rimu Joseph Szall, je trajal tri ure in je bil skoraj v celoti posvečen mednarodnim problemom. Ministra sta se samo bežno dotaknila vprašanja dvostranskih odnosov, o katerem sta popoldne razpravljali delegaciji italijanskih in madžarskih izvedencev.

Glavna tema je bila seveda Evropa. Minister Moro je obširno obrazložil stališče Italije v tej zvezi ter poudaril, da je treba pri ocenjevanju evropskih problemov upoštevati tudi druga mednarodna vprašanja, kot so vprašanje razorožitve in OZN. Moro je ugotovil, da obstoj dveh taborov v Evropi ne preprečuje dvostranskih odnosov med obema taboroma. V tej zvezi je italijanski zunanji minister tudi omenil stike, ki jih je nova zahodnonemška vlada vzpostavila s Sovjetsko zvezo, z Nemško demokratično republiko in s Poljsko ter poudaril, da Italija pozitivno ocenjuje to politiko. V zvezi s sklicanjem vseevropske konference o varnosti je Moro ponovil italijansko tezo, po kateri bi se je morale udeležiti tudi ZDA, Kanada in nevtralne ter neuvrščene države.

Madžarski zunanji minister Peter je govoril predvsem o vprašanju sklicanja konference ter nato ugotovil, da se je položaj v Evropi izboljšal. Ministra sta se dotaknila tudi drugih problemov, kot so evropska integracija, Srednji vzhod, Sredozemlje in vojna na azijskem Jugovzhodu.

Razgovori med Morom in Petrom se bodo zaključili jutri opoldne. Popoldne bo italijanskega gosta sprejel madžarski ministrski predsednik Fock, medtem ko ni predvideno srečanje med Morom in Kadarjem. Pred povratkom v Rim bo italijanski zunanji minister obiskal nekatere kulturne ustanove, med njimi tudi italijanski kulturni institut v Budimpešti.

Vreme včeraj. Najvišja temperattura 20,3, najnižja 13,2, ob 19. uri 18 stopinj, zračni tlak 1014,6 stanoviten, veter sever 5 km/h, vlaga 72 odst., nebo 1/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 16,6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 15. maja ZOFIJA
Sonce vzide ob 4.34 in zatone ob 19.28 — Dolžina dneva 14.54 — Luna vzide ob 13.27 in zatone ob 1.55
Jutri, SOBOTA, 16. maja JANEZ NEP.

PO RAZBITJU POGAJANJ MED SINDIKATI IN UPRAVO

Stavka šoferjev ACEGAT od 11. do 14. ure
Protestni sprevod delavcev tovarne strojev

Ugodno rešen, po seji občinskega odbora, spor o nadurah cestnih pometačev - Delavci tovarne strojev so stavkali tudi včeraj ves dan, danes pa bodo od 8. do 10.30

Pogajanja med sindikalnim predstavništvom uslužbencev prevozne službe in upravnega sveta občinskega podjetja ACEGAT so se včeraj popoldne prekinila ob popolnem nesporazumu, zaradi česar so sindikati oklicali za danes stavko mestnih prevozov in uslužbencev openskega tramvaja, ki bo trajala od 11. do 14., vendar pa bo zaradi odlajanja vozil v garaže mesto brez javnih prometnih sredstev že pol ure prej. Predvideno je tudi, da bodo avtobusi vozili z običajnim urnikom šele pol ure pozneje.

Vse kaže, da se bo sindikalni spor za integrativno delovno pogodbo tržaških javnih prevoznikov zavlekel, kljub neuspelemu posredovanju župana Spaccinija, ki je dal pobudo za včerajšnji neposredni sestanek med predstavniki sindikatov Rovattijem, Massenijem in Gurtnerjem za CISL, Bengo, Del Campom in Nicolinijem za CGIL, Faventom, Kavčičem in Perozzijem za DZ-UIL ter upravnega sveta ACEGAT, predsednikom De Carlijem, odgovornim za odnose z osebjem Levitusom in prevoze Morteanijem.

Pogajanja so se zavlekla od prvih jutranjih ur do 13., ko so se dokončno razbila in so sindikati z letakom sporočili, da je stavka, ki so jo včeraj že drugič odložili, dokončno oklicana za današnji dan.

Spor med sindikati in upravo občinskega prevoznega podjetja zadeva integrativne določbe delovne pogodbe. Vsedržavna pogodba javnih prevoznikov ureja namreč samo osnovne pravice, medtem ko prepušča vse podrobnosti, predvsem pa urnik uslužbencev na vozilih, delovni teden uradnikov in nagrade zaslužnim delavcem, sporazumom v samih podjetjih.

Drugi spor sindikalnega značaja, ki je izbruhnil v okviru občinske uprave, zadeva uslužbence podjetja mestne čistoče in opravljanje nadur. Po dveh dneh stavke vseh občinskih uslužbencev je že kazalo, da bodo odnašalci smeti spet prekrižali roke, kar je zadnji trenutek preprečil občinski odbor, ki se je sestal včeraj in izdelal predloge, za katere so se sindikalni predstavniki stroke izrekli pozitivno.

Do močne zaostritve je medtem prišlo tudi v Tovarni strojev, kjer je bil položaj zadnje čase navidezno miren. Resnici na ljubo so potekala med kovinarskimi sindikati in upravo CRDA, pri Intersindu, mučna in dolgovezna pogajanja za rešitev normativnih in diferencialnih zahtev delovnega kolektiva te tovarne, ki je v primerjavi z drugima dvema obratoma — ladjedelnico in arzenalom, najbolj prizadet po združitvi v eno samo podjetje. Predvčerajšnjim, kot smo že zabeležili v sindikalni kroniki, so se sindikalisti in predstavniki uprave CRDA spet sestali, toda brez uspeha. Zaradi tega so delavci v Tovarni strojev sv. Andreja oklicali včeraj zjutraj stavko in se zbrali na notranji skupščini v tovarni. Po krajši razpravi so enotno sklenili, da bodo ostali v tovarni in oklicali celodnevno «belo stavko».

Danes pa bodo stavkali od 8. do 10.30. Ko bo zatulila sirena, po enournem delu, bodo delavci zapustili tovarno in se v sprevodu podali po mestnih ulicah, da spet opozorijo nase mestno prebivalstvo in krajevne oblasti.

Šolski sindikat CGIL se je pridružil splošni stavki učnega osebja v italijanskih šolah (ne slovenskih, kjer je bila stavka pred nekaj dnevi), ki bo danes in jutri.

Zanimivo stališče je sprejela v zvezi z neko humanitarno pobudo vsedržavnih sindikalnih zvez tržaška delavska zbornica CCdL v Ul. Duca d'Aosta. CGIL, CISL in UIL so se namreč izrekle proti ameriškemu napadu na nevtralno Kambodžo in sklenile organizirati v pomoč indokitajskim narodom splošno nabiralno akcijo pod geslom «en dolar za Indokitajsko». Vsak delavec naj bi prispeval v solidarnostni sklad vsoto enega dolarja, se pravi 600 ali 700 lir. Vodstvo tržaške CCdL-UIL pa je predlog odbilo in ga v sporočilu tisku utemeljilo s trditvijo, da gre pač za «politično stališče», glede katerega je CCdL nevtralna, ker je pač ne zanimajo vojne po svetu, češ da se delavci različno opredeljujejo za enega ali drugega izmed vojskujočih se narodov.

TUDI KPI ZAHTEVA SKLICANJE OBČINSKEGA SVETA

Potrjene so vse kandidatne liste za pokrajinske in občinske volitve

PSU se bo zavzemala, da se priznajo Slovencem vse pravice
Izjava tajnika PSI Giuricina - Zborovanje KPI v Miljah

Včeraj sta osrednji in okrožni volilni urad potrdila vse kandidatne liste za pokrajinske volitve in za volitve občinskih svetov v podeželskih občinah. S tem so stranke opravile glavne volilne formalnosti in se bo sedaj začela bolj intenzivna volilna kampanja tudi s svetlobnimi znaki in transparenti.

Včeraj sta se sestala tajništvo tržaške federacije KPI in vodstvo svetovalske skupine KPI v tržaškem občinskem svetu. Po proučitvi položaja, ki je nastal po uradni ostavki socialističnega odbornika Hreščaka, so sklenili, da bo vsa skupina zahtevala od župana sklicanje seje občinskega sveta. Na tej ravni bo namreč treba vzeti na znanje ne le odstop socialističnega predstavnika z vsemi posledicami, ki iz tega sledijo, marveč tudi razbitje koalicije, ki je omogočila svoj čas ustanovitev odbora. Župan in odbor morata namreč upoštevati, da nimata več večine in da morata zato podati ostavko.

Tajnik PSI Giuricin je dal v zvezi s polemikami iz zadnjih dni glede stališča federacije PSI izjavo, v kateri pravi, da se je tej polemiki pridružila s čudno noto tudi PRI, iz katere bi lahko sklepali, da se voditelji te stranke sploh niso zavedli nasprotij v okviru koalicije leve sredine. Po mnenju PRI ni namreč nihče kršil obveznosti ter ni sporov o osnovnih zadevah. Tudi republikanci ponavljajo oguljene argumente o nevarnosti, da bi zabredla PSI v «neofrontistične vode». Zatem ugotavlja tajnik PSI, da smo priča prihuljenemu enostranskemu prevzemanju oblasti v javnih ustanovah in raznih organizacijah, pri čemer ni izvzet niti tisk, ki bi moral biti bolj kot vsaka druga organizacija prost vsake oblike sebične zaščite.

Zatem poudarja Giuricin, da je PSI popolnoma avtonomna od desnice in levice. PSI je lahko kritično udeležena pri oblasti, lahko pa je tudi v demokratični opoziciji.

Včeraj je govoril na zborovanju KPI v Miljah župan Millo, ki je dejal, da so uresničili ves program javnih del, ki jih je pripravil občinski odbor, pri čemer so uporabili nad 800 milijonov lir. Skoraj dokončan je tudi področni načrt za uveljavljenje zakona št. 167, za kar je občina že prejela zagotovilo o finansiranju ene milijarde lir za zgraditev 154 stanovanj od skupnih 540, predvidenih v desetletnem načrtu. Župan je tudi dejal, da so miljske šole najboljše v deželi ter da bodo sezidali novo šolo v Zindisu. Na koncu je poudaril, da vse prebivalstvo podpira prizadevanja občinske uprave za napredek miljske občine.

Včeraj je bila v prostorih PSU v Trstu tiskovna konferenca, na kateri so deželni tajnik Lonza, ter člana pokrajinskega tajništva Pierandrei in Di Gioia orisal volilni program stranke za pokrajinske volitve ter stališče do sedanjega političnega položaja v Trstu v zvezi s krizo v levosredinski koaliciji.

Podžupan prof. Lonza, ki je spregovoril prvi, je dejal, da gredo socialdemokrati na volitve z ugotovitvijo, da je levi center najbolj učinkovito in dandanašnji edino možno zavezništvo za reševanje zapletenih vprašanj v državi ter vprašanja razvoja tržaškega gospodarstva tudi z okrepitvijo in prilagoditvijo ustroja pokrajine njenim institucionalnim nalogam. Socialdemokrati izjavljajo, da so na razpolago za socialno napreden levi center, ki bo zaščitil delavce ter začel resno reševati osnovna vprašanja, ki tarejo družbo. Pri tem pa poudarjajo, da je nujna razmejitev večine bodisi nasproti desnici kakor nasproti skrajni levici. Ta razmejitev pa ne pomeni diskriminacije, kajti PSU meni, da je nujno potreben dialektični doprinos opozicije. Razmejitev velja le v toliko, kolikor poudarja avtonomijo strank, ki se navdihujejo ob liniji leve sredine, ki izključuje vsakršne frontistične hipoteze.

PSU se bojuje za uresničenje politike naprednih družbenih reform, to je za zagotovitev dostojnih cenenih stanovanj delavcem, za boljšo zdravstveno službo, za izboljšanje šolstva itd. To pa je moč doseči le v ozračju «svobode in reda». Socialdemokrati menijo, da je tudi za Trst najbolj primeren obrazec leve sredine. Zato da so zelo v skrbeh zaradi notranje krize, ki pretresa tržaško federacijo PSI in ki je «privedla sedanjo heterogeno večino te stranke, da predpostavlja frontistične rešitve tudi za pokrajinsko upravo, ki bo izvoljena na prihodnjih volitvah». Pri tem ugotavljajo, da ni PSI oporekla glede uresničevanja programa leve sredine ter da je zato spor nastal iz vzrokov, ki nimajo nobene zveze s sprejetimi programskimi obveznostmi. PSU izraža željo, da bi prišlo v okviru PSI do razčiščenja, ki bi zagotovilo sodelovanje vseh političnih sil, ki se navdihujejo ob levi sredini. Lonza je še poudaril, da hočejo socialdemokrati s socialisti razgovor v dialektični obliki.

Zatem je spregovoril Pierandrei, ki je orisal program stranke za pokrajinske volitve in dejal, da je treba rešiti predvsem vprašanje psihiatrične bolnišnice ter nestalnega pokrajinskega osebja. Kar se tiče kmetijstva, nameravajo podpreti predvsem cvetličarstvo.

Glede vprašanja pravic slovenskega prebivalstva so vsi trije voditelji PSU odločno zagotovili, da ostaja PSU tudi po ločitvi od socialistov zvesta dokumentu, ki ga je predložila slovenska komisija pri socialistih in potrdil pokrajinski kongres v Miljah, ko so bili socialdemokrati in socialisti še skupaj. To da je popolnoma naravno, saj so zahteve Slovencev stvarne in v okviru ustave.

Zadnji je spregovoril Di Gioia, ki je nakazal program stranke za okoliške občine ter poudaril, da se bodo socialdemokrati še posebno zavzemali za to, da se ne spremeni narodnostna sestava dolinske občine zaradi gradnje tovarne Grandi Motori, to je, potegovali se bodo za takšno naselitveno stanovanjsko politiko, ki ne bo ogražala sedanjega etničnega stanja. Zavzemali pa se bodo za turistični razvoj v dolinski in še posebno v nabrežinski občini.

PSU sporoča, da je pravilni vrstni red njene kandidatne liste v Nabrežini naslednji: Egon Floridan, Giusto Franceschini, Marco Cosoli Hermanski, Zdravko Pahor, Tullio Varglien, Virgilio Zanevra, Agostino Zerilli, Ilario Zigante.

Dodeljen drugi del gradnje katinarske deželne bolnišnice

Včeraj opoldne so bili znani rezultati natečaja za drugi del gradbenih del za katinarsko bolnišnico. Od 13 podjetij, ki so vložile svoje ponudbe, je najugodnejšo ponudbo izročilo podjetje ABC iz Piacenze, kateri so prisodili dela za skoraj 1 milijardo in 700 milijonov lir. Podjetje bo z deli začelo takoj.

NUJNO VPRAŠANJE MINISTRU ZA ŠOLSTVO

Zavrnjen načrt pravilnika za habilitacijo profesorjev?

Poslanec Albin Škerk zahteva pismen odgovor

Ko je včeraj posl. Albin Škerk v Rimu izvedel, da je državni svet zavrnil shemo pravilnika za habilitacijske izpite za profesorje na slovenskih šolah na Tržaškem in Goriškem je nemudoma poslal ministrstvu za šolstvo pismeno vprašanje, s katerim ga sprašuje, ali je res, da je državni svet te dni zavrnil shemo omenjenega pravilnika, ki ga je že odobril višji svet za javno vzgojo. Poslanec Albin Škerk hoče vedeti, kakšne ukrepe bo ministrstvo za šolstvo sprejelo za ureditev tega vprašanja slovenskih šolnikov na Tržaškem in Goriškem. Vse kaže, da je državni svet zavrnil omenjeno shemo pravilnika z opravičilom, da se pripravljajo novi predpisi za vse šolnike in da bi bilo tako vključeno tudi vprašanje habilitacije slovenskih šolnikov. Preden bo ta pravilnih odobren pa bo poteklo precej časa in ni nobenega jamstva, da bodo odpravljene krivice ,ki se godijo slovenskim profesorjem.

Poslanec Škerk je v svojem pismu poudaril, da je bil namen predloga za habilizacijske izpite odpraviti hudo diskriminacijo na škodo slovenskih šolnikov, ki niso imeli te pravice kot njihovi italijanski kolegi. Slovenski šolniki so bili hudo prizadeti in tedanje ministrstvo jim je napravilo veliko krivico, ker je z ministrskim dekretom 26. septembra 1966 izključilo slovenske šolnike iz zakona štev. 603 (Belisario). Takrat je ministrstvo sporočilo, da bo v kratkem izdalo predpise za habilitacije slovenskih šolnikov, toda vse je ostalo le na papirju.

Kakor smo že poročali, so slovenski šolniki na Tržaškem in Goriškem ponovno stavkali v sredo in med njihovimi zahtevami je tudi zahteva po ureditvi habilitacij in razpisov natečajev. Kazalo je, da bo zadeva rešena, zdaj pa je prišla gornja vest, ki bo brezdvomno razburila vse prizadete šolnike.

Umrla je Ivanka Zega roj. Mahnič

Tiho in skoraj neopazno je za vedno odšla druga naša zavedna in zaslužna slovenska žena, Ivanka Zega roj. Mahnič iz Ul. R. Manna 12. Danes popoldne jo bomo spremili na njeni zadnji poti.

Pokojna Ivanka, rojena 22.11.1888 v Grižah na Krasu, je bila ena izmed tistih tržaških Slovenk, ki se jih bomo še dolgo spominjali, ker ni živela samo zase in svojo družino, ampak je svojo narodno zavednost pokazala v najhujših časih, zlasti med narodnoosvobodilno borbo. Leta 1911 se je poročila z Ivanom Zego. Imela sta gostilno v Ul. del Bosco, pa sta jo morala opustiti, ker so jima preveč nagajali fašisti. Kupila sta si stanovanje v Ul. R. Manna in se preživljala z oddajanjem sob. Ivanka in mož, ki je umrl leta 1968, sta se kmalu vključila v narodnoosvobodilno gibanje, zbirala sta prispevke in hrano za partizane, njun dom pa je bil varno zatočišče za aktiviste in borce ter shajališče za ilegalne sestanke. Pokojna Ivanka je bila članica terenskega odbora OF in je večkrat prinašala hrano zapornikom v koronejskih zaporih. Zaprli so ju, vendar se jima je posrečilo, da ju niso odvedli v nemška taborišča.

Takoj po osvoboditvi je bila pri Zegovih menza za MOS. Pokojna Ivanka je bila odlična kuharica in je v tedanjih razmerah delala čudeže v svoji kuhinji, njen mož pa je bil dolga leta požrtvovalen raznašalec Primorskega dnevnika.

Naj ji bo lahka zemlja.

Zapora cest za tekmo Trst-Opčine

Po županovem dekretu bodo od 23. maja od 13.30 do 19. in 24. maja od 7.30 do 14. ure Ul. Fabio Severo in spodnji del Ul. Valerio in cesta na Opčine, po katerih potekajo poizkusne vožnje in tekma Trst - Opčine, zaprte za promet.

Vozila, ki bodo ovirala promet, bodo odstranjena.

SINOČI V ZASEDENEM KULTURNEM DOMU

Opereta «Mala Floramye» zelo zadovoljila občinstvo

Predstave v izvedbi reškega gledališča «Ivan Zajc» se je udeležil tudi avtor operete Ivo Tijardović - Odlična sopranistka Nevenka Petković-Sobjeslavski v naslovni vlogi

Narodno gledališče «Ivan Zajc» z Reke, ki je pri nas zapustilo najlepši vtis s svojim gostovanjem z Gotovčevo opero «Ero z onega sveta», je prišlo spet med nas, tokrat z znano opereto «Mala Floramye» uglednega jugoslovanskega skladatelja Iva Tijardovića, Kako je bila vključitev takšnega dela v letošnji repertoar prireditev v Kulturnem domu zaželjena, je pokazal obisk, saj je bila dvorana do kraja zasedena in občinstvo je prišlo povsem na svoj račun tako zaradi mikavnosti Tijardovičeve mojstrovine kot zaradi njene izvedbe.

Čeprav je opereta «Mala Floramye» nastala pred dobrimi 45 leti, je prav zaradi svoje glasbene vrednosti v operetnem žanru in zaradi svoje pristne dalmatinske barvitosti, še vedno privlačna in je slej ko prej najboljša jugoslovanska opereta, ki si je utrla pot tudi na številne tuje operetne odre. Tijardovič je znal v njej mojstrsko preplesti tradicionalne glasbene in odrske efekte z nacionalno melodiko svojega rodnega Splita in šegavostjo svojih ljudi, obenem pa ji dati tudi ščepec jugoslovanske ideje na način, ki je bil v času nastanka operete gotovo aktualen in ki tudi danes ne moti. Odlika operete je tudi v tem, da pridejo v njej do veljave vse temeljne operetne sestavine od solistov do zbora, od komikov do baleta in folklornih svojskosti.

Za predstavo reškega gledališča smemo reči, da je bila vseskozi na lepi ravni. Režiser Miodrag Lončar je njen potek spretno razgibal, dirigent Ino Perišič pa jo zanesljivo vodil orkester zbor in soliste z vsemi potrebnimi zvočnimi in ritmičnimi variacijami.

Naslovno vlogo Floramye je pela in igrala sopranistka Nevenka Petković - Sobjeslavski, sicer solistka zagrebškega gledališča «Komedija». Bila je glasovno izvrstna in igralsko prikupna. Za mnoge solospeve je požela navdušen aplavz, zlasti za znani spev o Splitu v drugem dejanju. Študenta Mirka je pel tenorist Ljubomir Strgačič, katerega smo že imeli priložnost spoznati kot odličnega Era.

Tudi v tej vlogi je uveljavil svoj lepi tenor in bil tudi sicer na moč primeren partner Floramye. V ostalih vlogah moramo posebej omeniti igralsko prikupnega Šjora Bepa-Pegulo, ki ga je tolmačil z mnogo smisla za humoristično kreiranje Miodrag Lončar, angleško bolničarko Miss Evelyne Beautyflower, ki jo je z odlično igro in masko kreirala Zdenka Trajer, Šjoro Petronilo Paule Udovič in še druge. Zelo dobri so bili baletni vložki Mirjane Horozovič in Mustafa Zubića in narodni plesi jugoslovanskih narodov v koreografiji Nade Hercog, Olge Orlove in Eda Verdonika. Lepa je bila tudi scena Doriana Sokoliča.

Predstavo je s svojo prisotnostjo počastil tudi skladatelj Ivo Tijardovič, med drugimi gosti pa so bili podžupan Reke Željko Grbec, tajnik Izseljenske matice Hrvatske Ivica Kranzelić, direktor reškega gledališča Dorian Sokolić, tehnični direktor Ivan Popović, direktor reške Opere Dušan Prašelj in drugi.

Občinstvo je izvajalce, avtorja Tijardoviča in dirigenta Ina Perišiča nagradilo s toplim aplavzom in koši cvetja. Reško gledališče bo opereto ponovilo še v nedeljo popoldne.

j. k.

Važno sporočilo Sindikata slov. šole

Na sinočnji seji je odbor Sindikata slovenske šole razpravljal o predvčerajšnji stavki in sklenil, da bodo sledile stavki še druge protestne akcije. Med te spada tudi vzdržanje profesorjev od konference za določitev šolskih knjig in učbenikov.

Zato vabi profesorje na trgovski akademiji in na znanstvenem liceju, da se v znak protesta proti zavlačevanju rešitve vprašanj slovenskih šolnikov in slovenske šole ne udeležijo današnjih sej za izbiro šolskih knjig in učbenikov za prihodnje šolsko leto.

Odbor sindikata

Prednostne lestvice za slovenske šolnike

Šolsko skrbništvo sporoča, da bodo danes objavljene:

prednostne lestvice prosilcev, imenovanih za nedoločen čas od 1. oktobra 1969, prirejene za šolsko leto 1970-1971,

in prednostne lestvice prosilcev za nova imenovana v šolskem letu 1970-1971.

Lestvice bodo na vpogled deset dni, vsak dan od 10. do 12. ure na Trgovskem tehničnem zavodu s slovenskim učnim jezikom «Žiga Zois» na Vrdelski cesti št. 13.

Seminar za učiteljice slov. otroških vrtcev

Šolsko nadzorništvo priredi danes in jutri (15. in 16. t. m.) dvodnevni seminar za učiteljice, ki poučujejo v slovenskih otroških vrtcih na Tržaškem. Program seminarja obsega praktični nastop z otroki otroškega vrtca pri Sv. Jakobu in predavanja o jezikovni vzgoji, o vlogi materinščine pri razvoju predšolskega otroka, o pravilni govorici in besednem zakladu otroka, ki živi v dvojezičnem okolju, ter o vzgoji otrok z raznimi duševnimi in telesnimi motnjami.

Seminar, katerega vodi šolski nadzornik Oskar Bole, je obvezen za vse vzgojiteljice, ki poučujejo v slovenskih otroških vrtcih.

Za Jugoslovane usluge policije ne veljajo?

Na vseh, zlasti pa obmejnih dohodih v Trst, delijo že več dni vsem in vsakomur kogar srečajo, kartončke rdečkaste barve, na katerih je več kot štiridesetkrat napisana številka 113. Kartonček je prepognjen tako, da je besedilo razdeljeno na 4 strani. Na prvi strani piše: Polizia — polizia — pubblico soccorso, nato je dvajsetkrat napisana številka 113, kateri sledi z velikimi črkami napisano: «LA POLIZIA E' AL SERVIZIO DEL CITTADINO». Na drugi strani pa je, poleg velike številke 113, zopet okrog 20 manjših 113, zgoraj in spodaj pa je napisano prav tako z velikimi črkami: «IL NUMERO TELEFONICO 113 FORNISCE AL CITTADINO UN COMPLETO SERVIZIO PER LE CHIAMATE DI SOCCORSO PUBBLICO (INCIDENTI STRADALI E NAUTICI, INCENDI, INFORTUNI, ASSISTENZA SANITARIA, DELITTI ED OGNI ALTRO CASO DI PERICOLO E DI URGENTE NECESSITA'». Na tretji in četrti strani je vse to ponovljeno najprej v francoščini, nato v angleščini, sledita nemščina in — španščina. Pod naslovi:

NE PAS OUBLIER!
REMEMBER!
ACHTUNG!
RECORDAD!

Dragi bralec! Saj vemo, da veš, kaj hočemo s tem povedati. Gre za nekakšne propagandne letake prav tiste policije, ki na vseh mejnih blokih z Jugoslavijo vestno prešteva, koliko Jugoslovanov — Slovencev, Hrvatov, Srbov, Makedoncev, Črnogorcev itd. — pride vsak mesec, vsak teden in vsak dan v Trst, kjer že več let dobesedno preplavljajo njegove ulice in kjer vsak dan, vsak teden, vsak mesec in vsako leto, prinašajo ogromne vsote denarja, od katerega v veliki meri živijo meščani tržaškega mesta, v prvi vrsti pa seveda lastniki in nameščenci tistih 13.000 tržaških lokalov, v katere Jugoslovani zahajajo.

In teh Jugoslovanov je na milijone. Številke smo že večkrat objavili: toliko milijonov letno, toliko milijonov vsak mesec. In vsak mesec jih je več. Te milijonske številke zbira prav tista policija, ki s svojimi letaki vse te Jugoslovane enostavno ignorira!

Kot da jih ni! Kot da vse usluge, ki jih policija nudi za Jugoslovane ne veljajo!

Vemo, da se bo ta «nevedna» policija verjetno izgovarjala, da gre za letake, ki so tiskani za vso državo. Zato že sedaj odgovarjamo:

Tak odgovor je popolnoma neumesten, kajti ravnanje policije z ignoriranjem jezika milijonov Jugoslovanov na policijskih letakih je enostavno

ŽALJIVO!

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

GOSTOVANJE
NARODNEGA GLEDALIŠČA
«IVAN ZAJC» Z REKE

V nedeljo, 17. maja ob 16. uri

Ivo Tijardović

MALA FLORAMYE

opereta v treh dejanjih

Dirigent: INO PERISIĆ
Scenograf: DORIAN SOKOLIĆ
Koreografi: NADA HERZOG, OLGA ORLOVA, EDO VERDONIK
Režiser: MIODRAG LONČAR
Kostumograf: RUŽICA SOKOLIĆ
Asistent režije: STEVO VUKAS

Prodaja vstopnic ob delavnikih od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; v nedeljo eno uro pred začetkom predstave. Rezervacije po telefonu 734265. Abonenti SG imajo 50 % popusta.

KASTA obvešča, da bo redni občni zbor danes, 15. t. m. v mali dvorani v Kulturnem domu. Prvo sklicanje ob 20. drugo ob 20.30. uri.

Dnevni red:

1. Izvolitev volilne komisije
2. Poročila predsednika in tajnika
3. Diskusija
4. Razrešnica staremu odboru
5. Volitve
6. Razno

Sledila bo zakuska.

Prosvetno društvo
«SLAVKO ŠKAMPERLE»

DANES, 15. maja ob 20.30 je na sporedu predavanje

DRAGA PAHORJA o

Šolstvu med narodnoosvobodilno borbo

V nedeljo, 17. maja ob 11. uri na Vrdelski cesti pred obnovljeno spominsko ploščo padlih Svetoivančanov na pročelju Narodnega doma

Zaključna svečanost proslav 25. obletnice osvoboditve

Govorila bosta Vladimir Kenda in Arturo Calabria. Nastopil bo mešani pevski zbor Vesna iz Križa pod vodstvom Frančka Žerjala.

Razstava dokumentov iz NOB odprta vsak dan v društvenih prostorih od 20. do 22. ure

---

Prosvetno društvo
«F. PREŠEREN»
v Boljuncu

100-letnica čitalnice

Spored

Danes, 15. maja ob 20. uri otvoritev «RAZSTAVE NAŠE VASI»

Sobota, 16. maja ob 21. uri veseloigra v 4 dejanjih: Marcel Franck:

«SREČA NA UPANJE»

Režija: Stane Raztresen

Nedelja, 17. maja ob 16. uri zbirališče pri sedežu društva — slavnostni govor

RAZVITJE DRUŠTVENEGA PRAPORA

ob 17. uri

NASTOP PEVSKIH ZBOROV

Osnovnošolski pevski zbor, Slovenec — Boršt, Slavec — Ricmanje, V. Vodnik — Dolina in domači pevski zbor

Slika: K'ku je b'lu ambt u B'lunce
Tekst: Vida Pahor
Ob 20.30 ponovitev veseloigre «Sreča na upanje»

SODELOVALA BO GODBA NA PIHALA IZ BREGA

Deloval bo dobro založen kiosk

Slovensko gledališče v Trstu

GOSTOVANJE V JUGOSLAVIJI

Ignazio Silone

PRIGODE UBOGEGA KRISTJANA

V soboto, 16. maja ob 20. uri v ZAGREBU (Zagr. dramsko kazalište)
V ponedeljek, 18. maja ob 19.30 v MARIBORU
V torek, 19. maja ob 20. uri v CELJU
V sredo, 20. maja ob 20. uri v KOSTANJEVICI NA KRKI

Izleti

Podporno društvo v Rojanu priredi v nedeljo 17. maja t. l. avtobusni izlet na Sv. Goro (Skalnico) in v Dobrovo, kjer bo ogled vinske kleti. Odhod bo ob 7. uri izpred rojanske cerkve. Cena izleta s kosilom in prevozom z žičnico je 3.200 lir. Prijave sprejema gostilna Škerlavaj, Ul. Moreri do 10. maja. Za pojasnila lahko telefonirate od 19. do 21. ure na št. 64-480 in 61-151. Vabljeni člani in prijatelji!

SPDT obvešča, da napovedanega izleta na Krvavec ne bo zaradi poslabšanih snežnih razmer.

SPDT vabi člane in prijatelje na prvi pomladni izlet preko Glinščice s piknikom ob vodi. Kosilo iz nahrbtnika. Zbirališče ob mlinu (100 m dalje od koče Premuda) ob 10. uri. Sprehod je posebno primeren za najmlajše. V primeru slabega vremena je zbirališče v koči Premuda.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 12., 13. in 14. maja 1970 se je rodilo v Trstu 26 otrok, umrlo pa je 31 oseb.

UMRLI SO: 74-letni Marino de Savorgnani, 81-letna Angela Gherm vd. Scattaro, 7 dni stara Monica Nasti, 69-letni Emilio Drioli, 59-letni Orfeo Stanco, 76-letna Maria Godeas vd. Vassilà, 56-letni Mario Braida, 70-letna Piera Benacchio, 46-letna Ida Acquavita por. Mancini, 48-letni Livio Vidonis, 82-letna Armida Chivilo vd. Mahorhizh, 80-letni Giuseppe Vitti, 57-letna Bruna Causi por. Marussi, 79-letna Luigia Mreula, 80-letna Francesca Tuftan por. Giovannini, 77-letni Giovanni Adragna, 84-letni Edmondo Iori, 55-minut stara Monica Pollanz, 82-letna Giovanna Gulj vd. Mandelli, 63-letna Valeria Apollonio, 71-letna Francesca Pockaj por. Atti, 84-letna Ivanka Mahnič vd. Zega, 69-letni Ettore Rose, 71-letni Pietro Mozetic, 61-letni Ramiro Deboni, 64-letni Ugo Nazzi, 83-letna Maria Starc vd. Praselj, 63-letna Maria Clemente, 76-letna Filomena Mecca vd. Maffei, 50-letna Notburga Riccobon por. Pelos, 70-letna Giuseppina Urbani vd. Lenardi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8. Cipolla, Ul. Belpoggio 4, Al Due Lucci, Ul. Ginnastica 44, Miani, Drev Miramare 117 (Barkovlje).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14, Manzoni, Trg Sonino 4, INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2, Al Gemelli, Ul. Zorutti 19/c.

Mali oglasi

MATI S TREMI HČERKAMI, ki je med malimi oglasi 21. aprila t.l. prosila, da bi ji nekdo pomagal, naj nam sporoči svoj naslov ali naj dvigne pismo v upravi P.d., Trst, Via Montecchi 6/III.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Ivanke Zega daruje Malka Kosmina 1000 lir za Dijaško matico.

Gledališča

VERDI

V soboto ob 21. uri bo deveti koncert spomladanske simfonične sezone v gledališču Verdi. Orkester bo vodil mehiški dirigent Herrera De La Fuente, kot solistka pa bo nastopila pianistka Maureen Jones. Program obsega prvo tržaško izvedbo skladbe mehiškega skladatelja Silvestra Revueltasa «Sensemaya», Beethovnov Tretji koncert za klavir in orkester in Musorgskega «Slike z razstave» v Ravelovi instrumentaciji.

Pri blagajni gledališča se danes začenja prodaja vstopnic.

POLITEAMA ROSSETTI

V okviru kulturnih izmenjav med našo deželo in Koroško bo v soboto enkratna predstava v nemščini Schillerjeve drame «Roparji» (Die Räuber) v izvedbi celovškega mestnega gledališča Stadttheater v režiji direktorja gledališča Herberta Wochinza.

Sodelovanje s celovškim mestnim gledališčem je že dalo pozitivne rezultate na glasbenem področju. V preteklem oktobru je gledališče Verdi gostovalo v Celovcu z opero «Don Pasquale», potem ko so Korošci uprizorili v Trstu glasbeno komedijo «Moj prijatelj Bumburry» po Wildejevi komediji «Važno je imenóvati se Ernest».

Za predstavo «Roparjev» bodo imeli abonenti na sezono Teatra Stabile 50 odst. popusta. Enakega popusta bodo deležni študentje in člani Avstrijskega krožka, Avstrijskega združenja ter Nemškega kulturnega inštituta.

Kino

Nazionale 16.00 «I viaggi di Gulliver». Technicolor.
Eden 15.30 «Un uomo da marciapiede». D. Hoffman, J. Voight. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16.00 «Un assassino per un testimone». Britt Ekland, Alex Cord. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00 «Metello». Massimo Ranieri, O. Piccolo, Tina Aumont. Technicolor.
Excelsior 16.00: zadnja predstava ob 22. uri «L'altra faccia del pianeta delle scimmie». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom
Ritz 16.00 «Formula 1 nell'inferno del Grand Prix». Giacomo Agostini, Olinka Berova. Cromoscope.
Filodrammatico 16.30 «La peccatrice adolescente». Helga Anders, Anthony Steel. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 16.30 «La vera storia di Frank Mannata». Jeffrey Hunter, Margaret Lee. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Aurora 16.00 «Un uomo chiamato cavallo». Richard Harris. Technicolor.
Cristallo 16.30 «Una storia d'amore». Anna Moffo, Gianni Macchia. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Capitol 16.00 «Indagine su un cittadino al di sopra di ogni sospetto». Gian Maria Volontè, Florinda Bolkan. Technicolor. — Prepovedano mladini pod 14. letom.
Moderno 16.00 «Amore mio aiutami». Monica Vitti, Alberto Sordi. Technicolor.
Impero 16.30 «La bella addormentata nel bosco».
Vittorio Veneto 16.30 «Oliver». Ron Moody, Oliver Reed. Technicolor.
Ideale 16.00 «L'uomo dall'occhio di vetro». A. Tappert, K. Ubverner. Technicolor.
Abbazia 16.00 «Assalto a tesoro di stato». Roger Browne. Technicolor.
Astra 16.00 «Metti una sera a cena». J. L. Trintignant, Annie Girardot. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Razstave

V občinski umetnostni galeriji bo od 13. do 21. t.m. razstavljal tržaški slikar Guido Antoni. Otvoritev razstave bo jutri ob 18. uri.

V Nemškem kulturnem inštitutu razstavlja do 29. t.m. svoje litografije in jedkanice na linoleju Hans Martin Erhardt. Razstava je odprta vsak dan od 17. do 20. ure razen v sobotah in nedeljah.

V galeriji moderne umetnosti «Rossoni» (Pasaža Rossoni) razstavlja do 20. t.m. tržaški slikar Gianni Roma (Rosmann)

V umetnostni galeriji Rossoni in Mignon na Korzu Italija 9 razstavlja do 21. maja Carlo Mazzoleni svoje akvarele.

V umetnostni galeriji Tergeste v Ulici Battisti 23 bo od 18. do 30. t.m. kolektivna razstava 22 tržaških slikarjev, kiparjev in grafikov.

V umetnostni galeriji «Loža» v Kopru, Titov trg 4 bo od 14. maja do 10. junija razstava del Vena Pilona. Otvoritev razstave bo danes ob 18. uri. Urnik vsak dan od 9. do 13. ter od 16. do 19. ure. V nedeljo popoldne zaprto

V mestni galeriji Piran razstavlja do 22. t.m. dunajski slikar avtodidakt Ernst Werner Nemecek svoje «Istrske vtise»

V umetnostni galeriji v palači Costanzi v prehodu Costanzi, bo v soboto 16. t.m. otvoritev VII. vsedržavne umetnostne tržaške sekcije FIDAPA.

Preminil je

Peter Mozetič

in zapustil v žalosti ženo Luigio, otroke, svojce in sorodnike.

Pogreb bo danes, 15. t.m. ob 14.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

I.T.F., Ul. Zonta 3, tel. 38-006

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga

IVANKA MAHNIČ vd. ZEGA

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes, 15. t. m. ob 15.30, iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalujoči sorodniki

Trst, 15. maja 1970.

OD JUNIJA DALJE SODOBNEJŠA SLUŽBA

Radijski center in tel. 3-11-11 za nujne posege mestnih redarjev

Mreža redarjev z avtomobili in na motorjih s sprejemniki dan in noč na razpolago - Lastnik odstranjenega avtomobila bo plačal 8 tisoč lir - Prvič «pomiloščeni» tuji državljani

Načrt za potenciranje tehnične sposobnosti odreda mestnih redarjev za opravljanje izrednih dejavnosti ki jih terja dogajanje v velikem sodobnem mestu, kjer je promet dosegel že visoko stopnjo razvoja, je v zadnji stopnji predvideval ostvaritev radijskega centra za povezavo motoriziranih oddelkov mestnih redarjev, ki bodo lahko v vsakem trenutku posegli kjerkoli bi nastala potreba in bi meščani za to zaprosili.

Časnikarjem je včeraj dopoldne predstavil zadnjo realizacijo iz tega načrta občinski odbornik Redento Romano, ki sta ga spremlala namestnik poveljnika odreda Grison in inšpektor Corradini.

Finančno breme za izvedbo tega načrta je skupno 80 milijonov lir. Uresničenje prvega dela načrta, ki je bil izveden te dni, zadeva skupni strošek 38 milijonov, od katerih 18 iz proračuna, 30 pa na osnovi posojila. Drugi del, ki je predviden za 1971, ko bosta radijski center in telefonska povezava preko štev. 3-11-11 že preverjena po polletni izkušnji, bo zahteval 32 milijonov, za katere je občinska uprava izposlovala posojilo.

Radijski center je urejen nad zgradbo tehničnega zavoda «Leonardo da Vinci» in povezan s centralo v palači Costanzi. S tem centrom so povezani sprejemniki v avtomobilih in na motorjih, s katerimi sedaj razpolaga odred mestnih redarjev. Nekaj sprejemnikov je prenosnih, drugi pa so pritrjeni na vozila, kar omogoča povezavo radijskega centra tudi s posameznimi redarji.

Radijski most ki bo povezoval sistem sprejemnikov s centralo, bo vključen brez presledka 24 ur na dan. Redarji bodo delali v dveh izmenah. Prva bo dnevna, ko bodo od 7. do 12. ure na cestah štirje avtomobili z radijskimi sprejemniki, druga pa nočna, ko bosta po mestnih ulicah krožila dva avtomobila. En avtomobil bo stalno na kraški planoti, eden pa na razpolago za izjemne primere.

Preizkušnja nove aparature

Manjših motorjev ima odred mestnih redarjev trideset, od teh bo 13 motorjev prejela skupina poljskih čuvajev, težjih pa 20. Izkoriščeni bodo za hitre posege, predvsem v primeru nesreč ali sporov, v dveh izmenah, kot avtomobili. Dva žerjava, ki sta montirana na tovornjaku, bosta na razpolago od 9. do 23. ure za odstranjevanje vozil pred garažami, na križiščih in povsod, kjer bi lahko onemogočali prehod drugih vozil in običajnega mestnega prometa.

Radijska služba, ki bo povezana s telefonsko številko 3-11-11, bo služila predvsem za nujne klice zaradi motenja nočnega miru, cestnih zastojev ali nevarnosti, za odstranjevanje vozil, ki ovirajo promet ali prehod po stranskih cestah in pod.

Vendar bo predvsem zadnja služba, se pravi odstranjevanje vozil, izredno draga. Lastnik odstranjenega avtomobila bo namreč moral plačati 8000 lir, katerim bo treba prišteti še višino ustrezne globe (parkiranje na nedovoljenem prostoru, oviranje prometa na križišču itd.). Odstranjena vozila bodo z žerjavom prepeljali v skladišče v Ul. Margherita. Tja bodo prevažali tudi vozila tujih državljanov, vendar je poveljstvo mestnih redarjev sklenilo, da bodo slednji prvič «pomiloščeni» in ne bodo plačali ustreznega zneska. Toda samo prvič!

Do 1971 poveljstvo mestnih redarjev ne namerava sprejeti posegov zaradi cestnih nesreč, zato velja, se vedno, da je treba v primeru cestne nesreče klicati prometno policijo ali karabinjerje, ne pa mestnih stražnikov.

Prof. Romano je nato povedal, da namerava občina službo v zvezi s telefonsko številko 3-11-11 še razširiti, da bo v kratkem mogoče preko telefona izvedeti o delu nekaterih važnejših občinskih urądov in ustanov, da bo mogoča povezava s kvesturo, gasilci in z Rdečim križem.

Za vse to delo je občinska uprava že prejšnje leto najela 48 novih mestnih stražnikov, v kratkem pa bo uredila tudi tehnično službo za ugotavljanje krivcev prometnih prekrškov. Poseben «computer» bo namreč zabeležil registracijo vseh vozil, kar bo v najkrajšem času omogočilo izsleditev lastnika avtomobila, ki je na primer parkiral na nedovoljenem mestu. Doslej se je namreč izsledovanje zavlačevalo prav zaradi neurejenosti službe v tem smislu.

Z avtom podrl pešca

Včeraj nekaj pred 18. uro, ko je 38-letni Michele Milogiones iz Ul. Grandi 9 prečkal Ul. Flavia pri poslopju št. 80, ga je s svojim avtom alfa romeo z beneško registracijo podrl 39-letni Paolo Biasutti iz Benetk, ki je iz Trsta vozil proti Miljam.

Zaradi zloma leve noge, stegnenice in podlahtnice ter številnih odrgnin po vsem telesu so ga z rešilnim avtom RK nemudoma odpeljali v glavno bolnišnico, kjer so ga s prognozo okrevanja v približno 3 mesecih sprejeli na ortopedskem oddelku.

Zdravniki so tudi ugotovili, da je bil Milogiones ob trenutku nesreče rahlo vinjen.

Natečaj

Občinska uprava je razpisala natečaj za 4 mesta inženirja II. razreda v organiku občinskih služb.

Pogoji so največ 35 let starosti, inženirska ali diploma iz arhitekture ter habilitacija. Rok za predložitev prošenj je 23. maja. Vse ostale informacije daje II. personalni oddelek pri občinski upravi v II. nadstropju občinske palače, soba št. 92.

Razpolagamo
z nadaljnjimi
4 knjigami
iz 3. letnika
knjižne zbirke
NAŠA BESEDA
■
IZBRANO DELO
JENKA
GREGORČIČA
KOSOVELA
JARCA
KETTEJA
MURNA
STRITARJA
■
tržaška knjigarna
TRST - Ulica sv. Frančiška 20
Tel. 61-792

Goriško-beneški dnevnik

PO PREDLOŽITVI KANDIDATNIH LIST

Številni Slovenci kandidirajo v raznih občinah na Goriškem

Precejšnje trenje znotraj KD v Gradežu - Liberalci polemizirajo - O listi furlanskega gibanja v Gorici še nič gotovega

Danes ali jutri se bo ponovno sestala okrajna volilna komisija, da bi preučila podpise v podporo liste furlanskega gibanja za občinske volitve v Gorici. Obstaja namreč še vedno dvom v veljavnost overovljenja teh podpisov.

Centralna volilna komisija je odobrila že v sredo zvečer vseh devet kandidatnih list za pokrajinske volitve. Okrajne volilne komisije v Gorici, Tržiču, Gradiški in Krminu pa so preučile številne kandidatne liste za občinske volitve.

V majhnih občinah, kjer vlada večinski sistem, je položaj zelo raznoličen. Poročali smo že o dveh listah v treh slovenskih občinah. V Moši so tri liste: KD, PSI in PSU. V Šlovrencu dve: laična lista, ki jo podpirajo levičarji in druga lista, ki jo podpirajo demokristjani. V Koprivi se bosta borili lista KD in laična lista neodvisnih. V Dolenjah so tri: KD, PSU in neodvisni. V Zagraju tekmujeta dve listi KD-PSI in KPI-PSIUP. V Foljanu bodo volivci izbirali med tremi listami: KPI-PSIUP, PSI, KD-PSU. V Štarancanu so na eni listi zastopniki KPI-PSI-PSIUP, na drugi pa demokristjani.

V večjih občinah, kjer se vršijo volitve s proporčnim sistemom, so večje politične stranke skoro povsod predstavile svoje samostojne liste. V Krminu kandidirata na listi KD Slovenca odbornik Ivan Prinčič in nekdanji svetovalec Evgen Kurtin. Na listi PSU za krminsko občino pa kandidira več Slovencev. To so Gradimir Gradnik, Jožef Blasig, Peter Devinar, Severin Diviacchi, Jožef Keber in Albert Mišigoj. Na listi PSI za občino San Canzian d'Isonzo kandidira Slovenec Stanko Marušič, na listi PSI v Gradiški Slovenec Jurij Skokaj, na listi KD v Tržiču pa občinski svetovalec dr. Bratina.

Predvolilna polemika se je razvnela. Liberalni občinski svetovalec inž. Fornasir, ki ponovno kandidira, je naslovil županu Martini pismo, v katerem napada upravni svet občinskih podjetij, da nameravajo štirje člani tega sveta odpotovati v Moskvo na mednarodni simpozij o plinu. Liberalni svetovalec zahteva, da bi na tem simpoziju sodelovala samo predsednik upravnega sveta in kak tehnik, ki bi se na stvar bolje razumel kot člani upravnega sveta.

Do precejšnjega trenja je prišlo znotraj KD. Pisali smo že, da je ta stranka šele v zadnjem trenutku odobrila kandidature za pokrajinski svet in za številne občinske svete. Do trenja pa je prišlo zaradi položaja, ki je nastal v Gradežu, kjer so na čuden način izključili iz kandidatne liste za tamkajšnji občinski svet nekdanjega župana De Minellija. Morotejci, katerih pristaš je De Minelli, grozijo z izstopom iz pokrajinskega vodstva KD. Najbolj zadovoljni nad tem položajem so liberalci, ki upajo, da bodo v Gradežu pridobili glasove demokrščanske desnice.

Pismo delavcev podjetju RIBI

Vodstvo prevoznega podjetja Ribi v Gorici je na svojih oglasnih deskah objavilo noto, v kateri poziva svoje uslužbence, naj navedejo šikaniranja in zastraševanja itd., ki jih podjetje Ribi izvaja nad njimi.

Delavci in drugi uslužbenci so odgovorili z odprtim pismom, v katerem podrobno naštevajo take ukrepe vodstva podjetja in opozarjajo nanje vso javnost.

Poleg tega so uslužbenci odgovorili tudi s 24-urno stavko, ki so jo proglasili za danes, 15. maja, ter so pozvali tudi uslužbence drugih avtobusnih prog, naj bodo solidarni s stavkajočimi.

Sporazum v slaščičarski industriji

Po stavki uslužbencev v podjetjih De Licia in IMCA od 5. t. m. je bil na pogajanjih dne 13. in 14. t. m. dosežen sporazum z naslednjimi dosežki: proizvodna nagrada v višini 7 od sto veljavna od 1. 6. 1970; proučili bodo kvalifikacije sporazumno z notranjo komisijo; dovoljena so tovarniška zborovanja ob prisotnosti pokrajinskih sindikalnih predstavnikov.

Tri pokrajinske sindikalne organizacije so sporazum ocenile pozitivno.

Poletni urnik javnih lokalov

Za poletno razdobje med 15. majem in 31. oktobrom bodo javni lokali odprti po naslednjem razporedu: v Gorici ter v ostalih občinah v pokrajini bodo kavarne in bare odpirali ob 6. uri, restavracije, gostilne, vinotoče s kuhinjo ali brez nje ob 6.30, osmice ob 10. (ob delavnikih) ter ob 11. med prazniki.

Restavracije, gostilne, kavarne ter vinotoče bodo zapirali v Gorici, Tržiču in Gradežu ob 1. uri po polnoči, v ostalih občinah ob 24. uri, gostilne s kuhinjo ob 24. uri, osmice ob 21. uri.

Vsak posamezni lastnik javnega lokala lahko lokal zapre eno uro kasneje, ali pa ga tudi eno uro poprej odpre. Nekateri lokali se lahko zapirajo med opoldanskimi urami od 13.30 do 15.30 (kavarne, bari, vinotoči s kuhinjami), restavracije pa se lahko zapirajo med 15.30 in 17.30. O opoldanski zapori je treba občinstvo seznaniti z napisom na vratih.

Obvestilo Enalotto

Pokrajinsko vodstvo Enalotto v Gorici sporoča, da še vedno traja stavka višjih državnih uslužbencev (Dirstat). Zaradi tega bodo sprejemali stave Enallotto št. 20 ki veljajo normalno za 16. maja 1970 tudi nadalje vse do preklica.

Predavanje o mamilih

Danes, v petek, ob 18.30 bo v sejni dvorani pokrajinskega sveta v Gorici, Corso Italia 55 predaval prof. Luigi Majori iz Trsta o temi «Uporaba mamil: nov socialni problem sodobne družbe». Predavanje je organiziral kulturni krožek «Salvemini».

Vstop prost.

OB DNEVU MATERE

Lepo uspela šolska prireditev v Štandrežu

V nedeljo, 24. t.m., bo šolska prireditev tudi v Gorici

Preteklo nedeljo zvečer so imeli v okviru praznika matere šolsko prireditev tudi v Štandrežu, v tamkajšnji župnijski dvorani. Nastopili so otroci iz vseh razredov: na sporedu so imeli petje, deklamacije in tudi nekaj krajših prizorčkov. Otroci, ki so nastopili pod vodstvom svojih vzgojiteljev, so se kar lepo odrezali ter so bili deležni živahnega odobravanja občinstva, med katerim so bili poleg domačinov tudi predstavniki šolskih oblasti iz Gorice. Seveda so med občinstvom prevladovale matere, saj je bil to njihov dan in je tudi prireditev veljala predvsem njim.

Na začetku je učitelj Bolčina imel govor, v katerem je poudaril pomen dneva matere ter ga navezal tudi na šolo in vzgojo. Predstava je bila obenem nekaka zaključna prireditev pred zaključkom šolskega leta.

Tudi na nekaterih drugih šolah pripravljajo podobne zaključne prireditve, ki jih bodo imeli proti koncu meseca. Tako se otroci iz obeh slovenskih osnovnih šol v Gorici in še iz nekaterih drugih na področju goriške občine ter dijaki nižje srednje šole iz Ul. Randaccio pripravljajo na skupno prireditev, ki naj bi jo imeli v nedeljo 24. t.m. Lanska podobna prireditev je bil deležna zelo velikega obiska ter je dobro uspela.

Mladinske igre v Doberdobu

Jutri, v soboto 16. maja, ob 16. uri se bodo začele občinske športne igre v Doberdobu, na igrišču za šolo. Igre so pod pokroviteljstvom občinske uprave in jim bo prisostvoval tudi župan Andrej Jarc. Tekmovali bodo v lahki atletiki, odbojki, teku na 100 metrov za dečke in deklice ter na 1000 m samo za dečke, v skokih v višino in v daljino za dekleta in fante.

Vabimo mladino, da se v čim večjem številu prijavi k tekmovanju. Vpisovanje bo kar na igrišču pred začetkom tekmovanja.

Občni zbor Podpornega društva

Odbor Podpornega društva za Goriško sklicuje redni letni občni zbor članov, ki bo danes, 15. maja ob 20. uri v prostorih kluba «S. Gregorčič» v Gorici, Verdijev korzo 13.

Na dnevnem redu je predsedniško in blagajniško poročilo ter poročilo o splošnem delovanju društva v lanskem letu. Vabimo člane, da se udeležijo zbora v čim večjem številu.

Operna sezona v Gorici

Občinska uprava v Gorici prireja s podporo ministrstva za turizem tudi letos v gledališču Verdi v Gorici štiri operne predstave in sicer od 20. do 23. maja. Dne 20. in 22. maja bo na sporedu Verdijev «Trubadur», 21. maja «Traviata» in 23. maja «La Boheme».

Med nastopajočimi so že znani umetniki in med njimi naj omenimo Mariso Zotti iz Gradiške ter Mirello Marcossi iz Gorice, ki je študirala petje v občinski glasbeni šoli.

Za predstavo bodo veljale znižane cene za delavce in mladino. Normalne cene gredo od 1500 do 2500 lir, znižane cene pa od 1000 do 1900 lir. Predprodaja vstopnic se je že začela pri blagajni gledališča Verdi od 17. ure dalje (tel. 21-39). Za podrobnejše informacije se lahko prizadeti obrnejo na županstvo, tel. 52-51 (rag. Bot).

Iz goriškega matičnega urada

Dne 12. in 13. maja se je v goriški občini rodilo 7 otrok in umrlo je pet ljudi.

ROJSTVA: Luca Cescon; Giuliano Visintin, Sabrina Coppola, Alberta Fiore, Michele Visintin, Barbara Vecchiet in Toresan Fabio.

UMRLI: gospodinja 83-letna Carolina Vittorelli vd. Berbuc; gospodinja 85-letna Luigia Bressan vd. Persig; upokojenec 64-letni Giuseppe Zei; dva dni stara Maria Fabbroni, gospodinja 78-letna Erminia Stowasser vd. Burato.

Darovi in prispevki

Za Dijaški dom v Gorici je darovala P. U. 5000 lir.

Za krvno banko v Gorici je darival Giuseppe Cotar 10.000 lir.

Kino

CORSO. 17.15—22.00: «Cuori solitari», U. Tognazzi in S. Berger; italijanski film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.

VERDI. 17.15—22.00: «Il segreto di santa Vittoria», A. Quinn in A. Magnani. Ameriški kinemaskope v barvah.

MODERNISSIMO. 17.00: «Interrabang», C. Pani in H. Politoff. Italijanski kinemaskope v barvah; mladini pod 18. letom prepovedan.

VITTORIA. 17.15—21.30: «La strana voglia di Jean», M. Smith in R. Stephenson; ameriški kinemaskopski film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.00—21.30: «Don Ciccio e don Franco nell'anno della contestazione», F. Franchi in C. Ingrassia; italijanski kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «Una pistola per 100 bare», P. Lee Lawrence in J. Ireland. Kinemaskope v barvah.

EXCELSIOR. 16.00: «La ragazza di Toni». Barvni film.

PRINCIPE. «Se sei vivo spara». T. Milian in M. Lutolo, Kinemaskop v barvah.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Pekel v Manitoby», ameriški barvni film, ob 18. in 20. uri.

DESKLE: «Lažnivec», francoski barvni film, ob 20. uri.

ŠEMPAS: «Orlovsko gnezdo», ameriški barvni film, ob 16. in 20.

SVOBODA (Šempeter): «Inšpektor Madigan», ameriški barvni film, ob 18. in 20. uri.

RENCE: «Tarzan zmaguje», ameriški film ,ob 16. in 20.

KANAL: «Povabilo revolveraševj», ameriški barvni film, ob 20. uri.

PRVAČINA: Prosto.

DEŽURNI LEKARNI V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna ALESANI, Ul. Carducci 38, tel. 22-68.

V TRŽIČU

V Tržiču je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna RISMONDO, Ul. Toti 52, tel. 72700.

Tudi v našem uredništvu sprejemamo prispevke za šolo-spomenik v Cerknem

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Skupno 2 leti in pol zapora dvema avtomobilskima mišima

Zaradi prikrivanja ukradenega blaga so sodniki ostale 4 obtožence obsodili na nižje priporne in denarne kazni

Kazensko sodišče pod predsedstvom dr. Corsija (tož. Borracetti, zapis. Cicarelli) je včeraj sodilo kar šest obtožencev, ki so jih dolžili številnih tatvin po tujih avtomobilih ter prikrivanja ukradenega blaga. Na zatožni klopi so sedeli 23-letni Adriano Grum iz Ul. Boito 2, 21-letni Claudio Grudina iz Tržiča, Ul. Randaccio 38, 32-letna Alba Cadel por. Martini iz Ul. Smareglia 4 ter 23-letni Giuliano Mandolini iz Ul. Grandi 4, v odsotnosti pa so sodniki sodili 20-letno Nadijo Casagrande iz Ul. D'Alviano 74 ter 29-letnega Giordana Casagrandeja iz iste ulice.

Zadeva sama po sebi je zelo preprosta in do pičice podobna onim, ki vsak dan z nekaj vrsticami polnijo stolpce krajevne črne kronike s prijavami avtomobilistov, ki se pritožujejo, da so jim neznanci ukradli iz avta ta in oni predmet. Tehnika tatvine pa je prav tako enostavna in že običajna pri takih dolgoprstnežih: s silo odprt deflektor, včasih tudi vrata avtomobila, nato pa kraja tistega, kar najprej pade v oči...

Glavni obtoženec procesa, Grum, se je moral zagovarjati zaradi kar šestih tatvin, ki jih je, kot ga je dolžila obtožnica, izvršil od avgusta do konca septembra lanskega leta, ko so ga aretirali, na škodo številnih parkiranih avtomobilov, iz katerih je z običajno tehniko pokradel en radiotranzistor, 4 magnetofone, 5 knjig enciklopedije zbirke «Minerva» ter fotografski aparat znamke «Agfa», in nadalje, da je 5. septembra lani v Tržiču izrabil gostoljubnost neke Adriane Volpato, ki ga je sprejela na svojem domu, in ji ob slovesu izmaknil 100 tisoč lir. Pri nekaterih tatvinah je bil v manjši meri skupno z Grumom soudeležen tudi Grudina, medtem ko so se vsi ostali obtoženci morali zagovarjati zaradi obtožbe prikrivanja ukradenega blaga: Martinijeva, ker je odkupila od Gruma magnetofon in fotografski aparat, Casagrandejeva zaradi odkupa magnetofona in avtoradia znamke «Voxon», Mandolini pa zato, ker mu je Grum prodal neki drug magnetofon.

Na včerajšnji razpravi je Grum priznal vse svoje nepoštene podvige, Grudina je vse sistematično zanikal, Martinijeva je dejala, da je odkupila obtoženo ji blago v dobri veri, Mandolini pa, da je prejel magnetofon le na posodo in ni plačal Grumu niti lire.

Javni tožilec dr. Borracetti je bil v svojih zahtevah precej strog: za Gruma je zahteval 3 leta zapora in 100 tisoč lir denarne kazni, za Grudino 2 leti in 6 mesecev zapora ter 80 tisoč lir denarne kazni, za Martinijevo blažjo opredelitev obtožbe pod nazivom «neoprezen odkup ukradenega blaga», za Giordana Casagrandeja 6 mesecev zapora in 200 tisoč lir denarne kazni, za Casagrandejevo in Mandolinija pa po 1 mesec zapora in 100 tisoč lir denarne kazni.

Branilci odvetniki Ghezzi za Gruma, Matejka za Martinijevo in Morgera za vse ostale, pa so v svojih obrambnih govorih zahtevali oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov in oprostitev (zlasti, kar zadeva obtožbe prikrivanja ukradenega blaga) ker dejanje ni kaznivo.

Sodniki so po krajšem posvetu kaznovali Gruma na 1 leto in 6 mesecev zapora ter 120 tisoč lir denarne kazni, Grudino na 1 leto in 90 tisoč lir denarne kazni, Casagrandejevo na 20 dni pripora in 20 tisoč lir globe, Giordana Casagrandeja na 1 mesec zapora in 30 tisoč lir golbe, Mandolinija pa na 20 tisoč lir globe.

Sodniki so nadalje oprostili Martinijevo vsake obtožbe, ker dejanje ni kaznivo ter so preklicali splošne olajševalne okoliščine za Gruma in Grudino.

Pridržana prognoza za priletno žensko

Včeraj ob 13.10 so sprejeli na ortopedskem oddelku bolnišnice s pridržano prognozo 91-letno Filomeno Caluzzi por. Sluga iz Ul. Kandler 12, ker si je malo prej v Ul. Giulia pri «Caffè Firence» pri nenadnem zdrsenju na pločnik zlomila desno stegnenico.

TRGOVINA NA GORIŠKEM V APRILU

Kupci iz Slovenije v Gorici znatno povečali promet

Obmejni blagovni promet je presegel 505 milijonov lir; od tega izvoz za 137 in uvoz za nad 368 milijonov lir

V preteklem mesecu aprilu so v trgovini na drobno v Gorici zabeležili splošno izboljšanje, ki se je začelo kazati že v marcu zaradi velikonočnih praznikov. K temu so, tudi po priznanju Vestnika trgovinske zbornice v precejšnji meri prispevali kupci z jugoslovanskega področja obmejnega pasu in iz notranjih predelov Slovenije.

Prodaja na obroke je bila normalna in v teku meseca ni bilo niti izrednih razprodaj ali kakšnih prisilnih likvidacij.

V okviru obmejnega blagovnega prometa po videmskem sporazumu so zabeležili v aprilu na goriškem področju zmanjšanje izvoza, ki je dosegel 137 milijonov lir (v marcu 176 milijonov) ter precejšnje povečanje uvoza iz Slovenije, ki je dosegel kar 368 milijonov lir ali za 208 milijonov več kot v preteklem marcu.

Med uvoženim blagom naj omenimo konje za zakol, govejo živino, goveje in svinjsko meso, drva in industrijski les za predelavo in gradnjo, lesne izdelke ter nekatere kmetijske pridelke, kot krompir, gobe, tropine, koruzo itd.

Pri izvozu naj omenimo predvsem: elektromaterial, sanitarne in hidravlične naprave, kmetijske stroje in dele, razno tekstilno in drogerijsko blago ter gospodinjske potrebščine, plastične predmete, keramične ploščice in razno železnino.

Pristojen urad trgovinske zbornice je izdal v aprilu potrdila za izvoz raznih goriških industrijskih izdelkov v razne države v Evropi in izven nje za skupno vrednost 32 milijonov lir. Med tem blagom so sanitarne naprave, električni tekstilni stroji, pisalni stroji, industrijski hladilniki, tkanine, plastični izdelki in stoli.

Ob koncu februarja so znašale vloge pri poštni hranilnici na Goriškem 10.334 milijonov lir, od tega nad polovico v poštnih bonih. Vloge pri bankah in drugih denarnih zavodih pa so znašale ob koncu leta 1969 nad 69 milijard lir; od tega je bilo za 50 milijard lir vlog zasebnikov in podjetij.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Koper slavi občinski praznik ob obletnici marežanskega upora

Velik skok v gospodarskem razvoju koprske občine - Nagrade zaslužnim občanom in odlikovanja predvojnim revolucionarjem

V spomin na 15. maj — dan marežanskega upora, slavijo občani Koprskega vsako leto svoj občinski praznik. Včeraj dopoldne je bila v Kopru slavnostna seja občinske skupščine, na kateri je govoril predsednik skupščine Miro Kocjan. V začetku je poudaril, da je letošnji praznik še toliko pomembnejši, ker slavimo 25-letnico osvoboditve in 25 let graditve socialistične skupnosti. Koprska občina in vsa obala je zdaj pred pomembnimi nalogami načrtovanja, saj se obeta velik razvoj zlasti na področju turizma in pomorskega gospodarstva. V zvezi s tem je zlasti pomembno pospeševanje integracijskih procesov, pri čemer bo imel pomembno vlogo tudi nedavno ustanovljen obalni svet.

Miro Kocjan je zatem omenil velik napredek občine v zadnjem razdobju, saj ni danes v občini niti ene gospodarske organizacije, ki ne bi bila rentabilna. Celotni dohodek znaša v občini že okrog dve milijardi novih dinarjev, kar pomeni, da je za 22 odstotkov višji kot leta 1968. Zaposlenih je 13.500 občanov, od tega nad 11 tisoč samo v gospodarstvu. Produktivnost se je povečala za 17%, v skladih pa je 77 milijonov novih dinarjev, kar je za 32% več kot leta 1968.

Velik korak je napravila občina na področju razvoja družbenih služb ter življenjskega standarda. V Kopru so odprli novo telovadnico pri poklicni šoli kovinarske stroke, pričeli so temeljito adaptirati italijanski šolski center, adaptirali so dijaški dom v Kopru in nekatere podeželske šole, odprli so otroški vrtec v Šalari in začeli s pripravami za gradnjo otroškega vrtca v Semedeli. Končno naj še omenimo izgradnjo treh cest (Črni kal - Osp, Koper - Šmarje in Čampore - Barbara) ter številna dela na področju urejevanja vodovodov, kanalizacije in električnih napeljav. V te namene je dala občina skoraj 6 milijonov novih dinarjev.

Ob koncu svojega govora je Miro Kocjan čestital vsem občanom za praznik občine in jim zaželel novih uspehov.

Takoj za tem so razdelili nagrade «15. maj» najzaslužnejšim občanom. Nagrade so prejeli: Marcel Djurdjević za izredne uspehe na področju telesne kulture, dr. Svetozar Polič za dolgoletno delo v družbeno-političnih organizacijah, Viljem Turk za delo v krajevni skupnosti, Marija Vogrič za posebne zasluge na področju prosvete ter Majda Gulič in Majda Majnik za požrtvovalno delo na področju varstva otrok.

Zatem je predsednik občinske skupščine izročil visoka odlikovanja predvojnim revolucionarjem, prvim odbornikom ONNO Lopar in drugim zaslužnim občanom, s katerimi jih je odlikoval predsednik Tito. Odlikovanja so prejeli: Angel Gruden, Valerij Jakomin, Rudolf Udovič, Matteo Scocir, Angel Peharc, Avgust Brajnik, Otilija Dobrinja, Mirko Lovrečič, Avgust Starc, Viljem Turk, Josip Kavalič, Peter Kozlovič, Viktor Lovrečič, Alma Babič, Jože Hrvatin in Stojan Kurent.

Spored se je zaključil z nastopom Koprskega pevskega zbora.

Ob zaključku slovesnosti je priredil predsednik skupščine slovesen sprejem v hotelu Triglav, ki se ga je udeležilo nad 300 povabljencev. Prisotni so bili med drugim vsi predsedniki primorskih občin, zvezni in republiški poslanci, predstavništvo generalnega konzulata Italije v Kopru ter številni gospodarski, kulturni in družbeni delavci koprske obale in sosednjih področij.

Slovesnosti ob letošnjem prazniku koprske občine se bodo zaključile v nedeljo dopoldne ob 11. uri v Pridvoru z odkritjem spomenika padlim borcem.

L. O.

širite PRIMORSKI DNEVNIK

ZA DOPOLNILNI DAVEK 1970

Seznam davkoplačevalcev iz Gorice z dohodnino nad 1,5 milijona lir

Predvčerajšnjim smo objavili seznam goriških davkoplačevalcev z letnim dohodkom nad pet milijonov lir, danes pa pričenjamo s prvim seznamom davkoplačevalcev z obdavčljivo osnovo nad 1.5 milijona lir (v oklepaju znesek, ki ga bo plačal davkoplačevalec).

Marjo Abrami 1.5 milijona (52 tisoč), Anna Abuja 1.5 milijona (68 tisoč), Edoardo Accone 1.6 milijona (67.000), Valentino Adani 3.8 milijona (272.000), Giuseppe Agati 2.3 milijona (108.000), Giuseppe Agazzi 2 milijona (84.000), Giorgio Agosto 2.4 milijona (99.000), Giuseppe Agostino 4.3 milijona (208.000), Mario Albanese 1.9 milijona (67.000), Obes Albiero 2 milijona (75.000), Otto Albrecht 3.6 milijona (202.000), profesor Attilio Alesani 1.6 milijona (57 tisoč), Antonio Alessandrone Gombardella 2 milijona (79.000), Romano Alfieri 3 milijone (140.000), Gualtiero Algadeni 1.6 milijona (68.000), Matteo Andretti 1.9 milijona (79 tisoč), Roberto Andretti 1.9 milijona (70.000), Renato Adriani 1.5 milijona (56.000), Mario Angiolini 1.7 milijona (55.000), Federico Angsesser 3.5 milijona (179.000), Michele Antinoro 1.7 milijona (74.000), Giuseppe Antonini 1.7 milijona (55.000), Vinicio Antoniutti 2.3 milijona (101 tisoč), Edera Appolonio, por. Demarini 2.1 milijona (105.000), Maria Araldo 1.6 milijona (51.000), Felicita Armano 1.6 milijona (53.000), Ferruccio Atena 1.6 milijona (49 tisoč), Enzo Bader 3.9 milijon (202 tisoč), Attilio Bagni 1.5 milijona (71 tisoč), Daniele Balani 1.7 milijona (57.000), Silverio Baldasso 1.6 milijona (65.000), Alberto Ballaben 2.4 milijona (115.000), Giovanni Ballaben 2.5 milijona (112.000), Rodolfo Ballarini 4.6 milijona (250.000), Maria Barazetti 1.6 milijona (55.000), Vittorio Barazetti 1.6 milijona (62 tisoč), Giovanni Barba 1.5 milijona (55.000), Alfio Barcellato 1.6 milijona (50.000), Manfredo Barbi 2.1 milijona (118.000), Antenore Barnaba 2.7 milijona (128.000), Gilberto Barnaba 2.2 milijona (49.000), Egone Bartolomei 4.8 milijone (312.000), Francesco Baselli 1.5 milijone (51 tisoč), Vladimiro Bassa 4.1 milijona (212.000), Mario Bassi 2.4 milijona (91.000), Nicola Battista 2.9 milijona (133.000), Bruno Battisti 3.3 milijona (129.000).

Alberto Baum 2.8 milijona (138 tisoč), Renato Bausano 2.5 milijona (100.000), Silvestro Bauzon 2.2 milijona (75.000), Filippo Brancolini 4.5 milijona (246.000), Giovanni Belle 2 milijona (75.000), Giovanni Belli 1.8 milijona (101.000), Tomaso Bellide 3.1 milijona (141.000), Antonio Bellinger 3.2 milijona (143.000), Giuseppe Beltrami 1.5 milijona (72 tisoč), Gualtiero Benardelli 4.4 milijona (268.000), Mario Benardelli 3.2 milijona (163.000), Egidio Benci 3 milijone (122.000), Renato Benci 3.5 milijona (176.000, Nello Benedetti 2.1 milijona (71.000), Roberto Benucci 2.2 milijona (91.000), Gaetano Benussi 2.7 milijona (109.000), Silvano Benvenuti 1.6 milijona (70 tisoč), Elvira Bernardis, roj. Morassi 1.6 milijona (62.000), Licia Bernot 1.8 milijona (73.000), Salvatore Berte 1.5 milijona (41.000), Bruno Bertos 2.8 milijona (139.000), Giuseppe Bertos 1.8 milijona (88 tisoč), Dario Bertossi 3.5 milijona (175.000), Antonio Bettiol 2 milijona (71.000), Enrico Bellavite 1.7 milijona (57.000), Silvano Bevilacqua 1.6 milijona (68.000), Carlo Bianchi 3.5 milijona (218.000), Michele Bianchi 1.9 milijona (69.000), Marćello Biasutti 3.2 milijona (157.000), Umberto Bevilacqua 2 milijona (105 tisoč).

Claudio Bin 1.5 milijona (69.000), Elio Birri 3 milijone (147.000), Leonilda Birri 2.1 milijona (71.000), Giuseppe Bisiacchi 1.5 milijona (40 tisoč), Albina Bisiach 1.9 milijona (68.000), Giovanni Bisiach 1.5 milijona (40.000), Mario Bisiani 3.2 milijona (143.000), Enrico Bissaldi 3 milijone (199.000), Alcide Bittesini 2.5 milijona (112.000), Bruno Bittesini 2.1 milijona (97.000), Attilio Blokar 1.8 milijona (96.000), Giovanni Bolcina 1.6 milijona (74.000), Francesco Bolzicco 2.4 milijona (109 tisoč), Erminio Bombi 1.7 milijona (69.000), Ervino Bonetti 2.7 milijona (111.000), Giuseppe Bonifetto 2.3 milijona (92.000), Battista Bonino 2.2 milijona (128.000), Orazio Bonomi 2.3 milijona (107.000), Arturo Borghesale 2.8 milijona (126.000), Stefano Biestra 3.8 milijona (183.000), Tullio Borisi 2.4 milijona (98.000), Erasto Borsato 2.3 milijona (87.000), Antonietta Bortoluzzi 2.8 milijona (132.000), Tiziana Bortoluzzi 3.6 milijona (177.000), Ferruccio Bozzini 1.7 milijona (51.000).

PISMO IZ BEOGRADA

Kaj vse predvideva načrt za bližnji razvoj dežele

Nacionalni dohodek na prebivalca bi se moral v samih petih letih skoraj podvojiti - Poudarek na dvigu življenjske ravni

BEOGRAD, 14. — Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič je pred dnevi v beograjski TV oddaji z naslovom «Aktualni razgovori» dejal, da je trenutno najvažnejša naloga zveznega izvršnega sveta priprava srednjeročnega načrta razvoja Jugoslavije, delo na reviziji zvezne zakonodaje in reorganizacija zveznih organov.

Osnutek smernic srednjeročnega načrta za gospodarsko - družbeni razvoj Jugoslavije (1970 - 1975), ki ga je pripravil zvezni zavod za načrtovanje, je tako v skupščinskih odborih in strokovnih organizacijah kot tudi pri uglednih ekonomistih naletel bolj na kritike kot na pohvalo. Izražene so bile ostre pripombe, med katerimi tudi ta, da je osnutek poln raznih deklaracij, da pa je v njem le malo konkretnega ter da predvideno povečanje industrijske proizvodnje vodi v inflacijo. Na osnutek smernic je zvezni izvršni svet dobil nad 200 pripomb. Spremembne predloge so poslale vse republike in pokrajine, pa tudi številne organizacije iz vseh zveznih republik. Zvezni izvršni svet je sprejel mnoge pripombe in pobude, razen tistih, seveda, ki bi mogle prejudicirati spremembo dogovorjenega sistema.

Osnovni smoter načrta Jugoslavije v prihodnjih letih je hitrejši dvig življenjske ravni in hitrejši razvoj zaostalih področij Jugoslavije. Za uresničenje teh ciljev se mora zagotoviti dinamičen razvoj gospodarstva, nadalje se mora zagotoviti bolj intenzivno in bolj moderno gospodarstvo, da bi se poprečni nacionalni dohodek na prebivalca od sedanjih 600 dolarjev dvignil do leta 1975 na 1000 dolarjev. Da bi ne prišlo do večjih tehnološko - gospodarskih razlik med Jugoslavijo in bolj razvitimi deželami, se sodi, da bi se gospodarski razvoj moral v prihodnjih petih letih večati letno za najmanj 6 odst. in v tem primeru bi se morala industrijska proizvodnja večati na leto za približno 9 do 10 odstotkov. To večanje pa ne bi smelo prekoračiti 10 odst., ker bi to, po mnenju gospodarskih strokovnjakov, nujno povečalo uvoz in s tem privedlo do poslabšanja plačilne bilance.

Kakor je razvidno iz statističnih podatkov Organizacije združenih narodov, je bila Jugoslavija zadnja leta med tistimi državami na svetu, ki so zabeležile največje naraščanje industrijske proizvodnje in družbenega produkta na sploh. V bodočih petih letih bo jugoslovanska industrija nekoliko zavila tempo rasti, ohranila pa bo večanje družbene proizvodnje za približno 8 odst. na leto. Industrijska proizvodnja bo tudi v bodoče zavzemala najpomembnejši položaj, pa čeprav bo pri tem prišlo do občutnih sprememb v strukturi. V letu 1947, torej neposredno po vojni, je bil delež kmetijstva v skupni družbeni proizvodnji 45 odst., delež industrije pa je znašal komaj 18,5 odst. Že leta 1960 se je delež industrije povečal na 30,1 odst., delež kmetijstva pa se je zmanjšal na 33,7 odst. Pred začetkom gospodarske reforme je ta odnos znašal že 34,9 odst. na industrijo in 27,8 odst. na kmetijstvo, trenutno pa je odnos naslednji: 35,5 nasproti 22,8 odst. V prihodnjih petih letih se predvideva, da se bo delež industrijske proizvodnje v skupnem družbenem produktu povečal na 39,9, delež kmetijske proizvodnje pa se bo skrčil na 18 odst. Hkrati se bo povečala udeležba prometa v skupnem družbenem produktu na 9,4 odst., delež trgovine pa na 17,1 odst.

Značilno je pri tem, da bo industrija dosegla največji uspeh in največje spremembe s povečanjem produktivnosti in z bolj učinkovitim gospodarjenjem. Gledano po posameznih panogah gospodarstva, se največje povečanje predvideva v elektrogospodarstvu, v metalurgiji, v kemični in kovinsko - predelovalni industriji in nato v kmetijstvu, gozdarstvu in stavbarstvu.

Glavna značilnost zunanje trgovine, ki se bo, kot se predvideva, večala vsako leto za okoli 10 do 12 odst., podobno kot doslej, je hitrejša rast izvoza od uvoza ter sprememba strukture uvoza. Predvideva se namreč občutno povečanje uvoza blaga za osebno potrošnjo in manjše povečanje uvoza reprodukcijskega materiala in hrane, ki sta doslej zavzemala največjo postavko v uvozu. Deficit zunanje trgovine bo občutno zmanjšan s povečanjem deviznega dotoka od turizma, od uslug trgovinske mornarice ter iz nakazil delavcev, zaposlenih v tujini.

Tudi v prihodnjih letih bo, podobno kot zadnja leta, eden glavnih problemov — vprašanje zaposlitve. Vzporedno s splošnim povečanjem vseh dejavnosti, se predvideva, da se bo število zaposlenih večalo vsako leto za 3 odst. Vprašanje pa je, ali bo ob modernizaciji industrijskih obratov, ob uvajanju sodobnih tehnoloških procesov in naprav, kar bo nujno občutno zmanjšalo potrebe po delovni sili, dopustilo priskrbeti delovna mesta za približno 525.000 delovnih moči iz rednega povečanja aktivnega prebivalstva, za okoli 170.000 trenutno nezaposlenih delovnih moči in za približno prav toliko delovnih moči, ki se bodo, kot se predvideva, v prihodnjih petih letih, preselila s podeželja v mesta. Gre, kakor vidimo, za okoli 870.000 novih delovnih moči, ki jim bo treba v prihodnjih petih letih priskrbeti delovna mesta.

Zvezni izvršni svet je v dopolnilnem predlogu smernic srednjeročnega načrta posvetil posebno pozornost prav temu vprašanju. ZIS med drugim opozarja na potrebo pravočasne prekvalifikacije delovne sile, ki bi pri modernizaciji srednjeročnega procesa bila odveč; nadalje na pravočasno usposabljanje delavcev za nova delovna mesta. Hkrati ZIS opozarja na potrebo ustreznih sklepov za izboljšanje materialne osnove šolstva na Kosovu, za hitrejše usposabljanje kadrov na tem gospodarsko najbolj zaostalem področju Jugoslavije.

Po mnenju strokovnjakov obstajajo realni pogoji, da se bodo v bodočih petih letih razlike med razvitimi in nerazvitimi področji Jugoslavije zmanjšale, seveda ob hitrejšem razvoju nerazvitih področij. Glede vprašanja zaposlenosti, strokovnjaki sodijo, da bodo vsi strokovnjaki našli zaposlitev v Jugoslaviji.

B. BOŽIČ

Boljunec vabi vse, ki jim je pri srcu naš kulturni razvoj

Boljunec, kakršen je bil v času pred prvo vojno

V Boljuncu se že vse te dni čuti nekakšno praznično razpoloženje v pričakovanju proslave stoletnice ustanovitve čitalnice, ki jo organizira prosvetno društvo France Prešeren. Za proslavo vlada živo zanimanje med mladimi in starejšimi. Mladi pridno vadijo za odrski nastop, ki bo v okviru proslave ter pomagajo pri organizaciji. Tudi starejši sodelujejo po svojih močeh. Zlasti so med njimi ponosni tisti, ki so v letih pred prvo svetovno vojno in po njej sodelovali v raznih prosvetnih in gospodarskih organizacijah v svoji vasi in čutijo prijetno zadoščenje, ker bo ob tej proslavi prišlo do poudarka tudi njihovo tedanje delo v korist vasi in v našo skupno korist.

V okviru proslave bodo danes ob 20. uri odprli razstavo dokumentov in slik, ki prikazujejo prosvetno in gospodarsko dejavnost ter druge značilnosti v vasi.

Jutri ob 21. uri bo na prostem predstava veseloigre M. Francka «Sreča na upanje», ki jo je zrežiral član Slovenskega gledališča Stane Raztresen in ki jo bodo igrali člani dramske skupine prosvetnega društva F. Prešeren.

Osrednja proslava pa bo v nedeljo z začetkom ob 16. uri. V tem okviru bodo razvili društveno zastavo, ki jo je pok. Fran Venturini v času fašizma skrivaj spravil v Ljubljano in jo je nato hranil Goriški muzej v Novi Gorici. V nedeljo bo zastavo spet prevzelo društvo Prešeren. Ob 17. uri pa bodo nastopili pevski zbori. Sledila bo slika iz nekdanjega življenja v Boljuncu, ki jo je pripravila Vida Pahor, zvečer pa bo ponovitev veseloigre «Sreča na upanje».

Ob tem važnem jubileju je izšla tudi posebna brošura, ki na kratko govori o ustanovitvi čitalnice pred sto leti ter prikazuje razvoj prosvetne dejavnosti v vasi. V brošuri so tudi podatki o šoli in njeni ustanovitvi ter na koncu nekaj kratkih podatkov o Boljuncu.

Boljunec vabi vse, ki jim je pri srcu naš kulturno prosvetni razvoj in ki znajo ceniti napore naših prejšnjih generacij pri postavljanju temeljev naše narodne in kulturne biti, da se v velikem številu udeležijo proslave.

S svojo navzočnostjo bodo poudarili skupno navezanost na naše preteklo in sedanje kulturno bogastvo, ki je eden izmed najvažnejših temeljev za naš nadaljnji obstoj in razvoj.

NA POBUDO SEN. SEME IN DRUGIH SENATORJEV

Načrt zakona za priznanje pravic Slovencem v Furlaniji - Jul. krajini

VI.

Nadalje ni Slovencem omogočeno, da bi v občinskih in pokrajinskih svetih, na sodiščih in v javnih uradih govorili v svojem jeziku, kot jim ni dano, da bi dobili v svojem jeziku odgovore. Prav tako jim še vedno niso bili vrnjeni v izvirno obliko priimki, ki so jim jih v času fašizma popačili, kot niso bila spremenjena v njih izvirno obliko krajevna imena.

Še vedno ne postavljajo dvojezičnih napisov v krajih, kjer živijo tudi Slovenci. Etnične značilnosti krajev, ki so bili zgodovinsko opredeljeni kot slovenski, so utrpele že veliko škodo. Dijaki, ki dovršijo šolo s slovenskim učnim jezikom, še nimajo možnosti, da bi na univerzi izpopolnili in nadaljevali kulturno in poklicno oblikovanje ali poglobili študij zgodovine, jezika in tradicij slovanskih, posebno pa slovenskega naroda in to tudi zaradi tega, ker slovenska šola, kakršna je danes, ne ustreza sedanjim zahtevam italijanske družbe, slovenske skupnosti in samega razvoja znanosti in raziskovalne dejavnosti v Italiji in v drugih državah.

Obširna zemljišča, ki so jih več stoletij obdelovali Slovenci, so zasedli za gradnjo stanovanjskih poslopij in za industrijske cone, v katerih slovenska mladina, slovenski delavci in tehniki ne morejo dobiti zaposlitve, bodisi zaradi diskriminacije, ki je še vedno živa, kot tudi zaradi tega, ker slovenska manjšina še nima poklicnih in strokovnih šol, ki so danes vsem nujno potrebne.

Na manjšino še vedno pritiskajo, poleg starih odlokov, ki so v nasprotju z ustavo, birokratska sovražna miselnost, ki je polna predsodkov, zaprta in po svoji neobčutljivosti do novih zahtev po večji demokraciji nesprejemljiva in tudi že večkrat ožigosane deformacije delovanja in ciljev določenih organov državnega aparata. Kajti še vedno obstaja in velja okrožnica SID N. D. 651045/3 iz leta 1967, ki je niso niti zanikali, niti razveljavili in ki jo je v poslanski zbornici že obsodil njen podpredsednik Arrigo Boldrini na seji 24. julija 1968. Ta okrožnica vsebuje sledeče: «Posamezna poveljstva karabinjerjev in finančnih straž morajo nadaljevati z nadzorovanjem dejavnosti civilnega osebja pri vojaških ustanovah in objektih; nadzorovati morajo glavne civilne objekte, družbeno politično usmeritev civilnega prebivalstva in posebne zahteve etničnih manjšin na ozemlju ob vzhodni meji in v obmorskih krajih.» (Iz stenografskega zapisa popoldanske seje).

Na tak način moramo ugotoviti, da ni le fašizem uvedel in uzakonil neposredne kontrole nad posameznimi člani narodnostne manjšine, temveč da to obstaja še danes in temelji na nezakonitih metodah in celo na novih odlokih, ki se ne skladajo z italijanskimi zakoni in predvsem ne z italijansko ustavo.

Končno moramo govoriti tudi o statističnih podatkih, ki govorijo o številčnem stanju manjšine v deželi Furlanija - Julijska krajina. Teh podatkov ni mogoče z lahkoto preveriti, sicer pa so jih z druge strani s preveliko lahkoto uporabljali in jih zlorabljajo z različnimi in nasprotujočimi si nameni.

Seveda ne sme le številčni faktor pomeniti dolžnost za pravične politične odnose do manjšine. Naj bo število Slovencev v Furlaniji - Julijski krajini kakršnokoli, mora država storiti zanje in za slehernega izmed njih vse, kar je potrebno, da bi se vse bogastvo ljudi, zgodovine in kulture ohranilo in razvijalo.

Podatki, ki jih navajamo, dokazujejo na eni strani kako so vrednotenja dala v različnih dobah različne rezultate in ti podatki so hkrati dokaz za pogubne posledice, ki jih je imelo pol stoletja dolgo obdobje raznarodovalne politike v tržaški in goriški pokrajini in v obilnem stoletju v videmski pokrajini. Z druge strani pa dokazujejo z neovrgljivo jasnostjo, čeprav so vsi podatki krepko pod dejanskim stanjem, številčni obseg manjšine. Ta manjšina je močna in bi jo morala zakonodaja tudi zaradi tega upoštevati.

Kar zadeva splošne oblastvene ocene ali kar zadeva podatke, ki izhajajo iz ljudskih štetij, ne smemo nikoli pozabiti, da tisti, ki ocene daje ali ki štetje izvaja, razpolaga vedno z instrumenti, ki mu omogočajo, da raziskavo izvede tako, kot mu najbolj prija in v vsakem primeru s pomočjo ljudi, ki spadajo v splošnem v posebno vrsto funkcionarjev, ki so izbrani za to posebno nalogo. To še posebej velja, kadar gre za tovrstne raziskave. In zares ni nepomembno, če se državljanu postavljajo vprašanja o «nacionalni pripadnosti» ali pa o «jeziku, ki je v rabi v družini» in podobno.

Očitno je, da je kompleks odgovorov na posamezno vprašanje različen. Vrednost podatkov, ki jih dobimo na ta način, ni dokončna, pač pa more služiti tistemu, ki hoče napraviti objektivno analizo in si ustvariti bolj jasno sliko o elementih, s katerimi bo mogel priti do ustrezne politične ocene.

Leta 1961 na primer so pri vsedržavnem štetju prebivalstva upoštevali rabo jezika le v tržaški pokrajini, ne pa v goriški in videmski. Že samo to ni korektno. Hkrati pa je to apriorističnо zanikanje obstoja manjšine ali vsaj pomanjkanje volje, da bi se ugotovil njen obseg in obstoj. In če bo, kot se zdi, leta 1970 novo ljudsko štetje, se bo treba pravočasno pripraviti na to, da se najde način štetja brez predsodkov in shematizmov ob največjem upoštevanju svobode in demokracije s primerno občutljivostjo in ob največjem upoštevanju resnice.

Navedli bomo nekaj podatkov o številčnosti Slovencev:

Za tržaško pokrajino:

Leta 1910 je avstrijsko štetje v celoti naštelo 70.032 Slovencev (v mestu samem 56.916);

leta 1950 — podatki, do katerih je prišla zavezniška vojaška uprava — v celoti 63.000 (v mestu 50 tisoč);

podatki, kot jih je objavila publikacija Documenti di Vita Italiana (štev. 28 iz leta 1954): skupno 39.145 (od česar 27.525 v Trstu, 1435 v Miljah, 3476 v občini Devin-Nabrežina, 4821 v občini Dolina, 1316 v občini Zgonik in 572 v Repnu);

leta 1961 — italijansko štetje — po pisanju štev. 8 publikacije Documenti di Vita Italiana so našteli skupno 25.582 oseb, ki «običajno govorijo v družini v slovenščini».

Za goriško pokrajino:

Leta 1910 — avstrijsko štetje:

skupno 20.666 oseb, ki govore slovenski. Štev. 28 publikacije Documenti di Vita Italiana iz leta 1954 objavlja štev. 10.984 državljanov slovenske narodnosti, medtem ko je anketa Slovenske demokratične fronte naštela tedaj 17.479 meščanov slovenske narodnosti.

Za videmsko pokrajino:

Leta 1911 — italijansko ljudsko štetje:

Skupno je bilo 36.171 oseb, ki so govorile slovenski (pri tem niso upoštevali občin Neme, Ahten, Čenta, Tavorjana in Brdo);

publikacija Annuario Italiano iz leta 1914 govori o 52.003 Slovencih, leta 1921 pa so jih našteli 33.932; že prej omenjena štev. 28 publikacije Documenti di Vita Italiana iz leta 1953 posreduje število 23.135 Slovencev v 15 občinah.

(Nadaljevanje sledi)

BIVŠI PARTIZANI, AKTIVISTI, SLOVENSKI IN ITALIJANSKI ANTIFAŠISTI! — Prispevajte v sklad za izgradnjo šole-spomenika NOB v Cerknem!

Prispevki se v Trstu nabirajo:

v uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6/II.,

na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ul. Geppa 9/II.,

na sedežu Kmečke zveze, Ul. Geppa 9, pritličje,

v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20 in

na sedežih prosvetnih društev, včlanjenih v Slovenski prosvetni zvezi.

V Gorici se nabirajo prispevki na sedežu SPZ, Ul. Ascoli 1.

Pismo uredništvu

Članek dr. Vatovca, ki je sicer zelo izčrpen, je potrebno dopolniti, kajti v Ljubljani sta izhajala še dva druga zbadljiva lista in ena delno satirična revija. Vsi z mojimi risbami. Kmalu po prisilni odselitvi v Jugoslavijo, novembra 1927. leta, sem se kot risar in karikaturist dnevnika «Jutro», tam seznanil z urednikom tednika «Domovina» Filipom Omladičem. Domenila sva se za izdajanje humorističnega štirinajstdnevnika. In tako je «SKOVIR» izšel menda že ob koncu januarja 1928. Morda tudi kak teden prej. To bi mogel ugotoviti le, če bi imel pri roki tisti letnik. Se je pa vse porazgubilo ob zaplembi moje delavnice v Ljubljani leta 1945.

«SKOVIRJA» sem ilustriral in mu bil odgovorni urednik do preselitve v Zagreb, aprila 1929, kjer sva z Jankom Pogačnikom, bivšim lastnikom tvrdke «Svetla» ustanovila podjetje «Reklamografika» za izdelke v brizgotisku. V politični satiri je bil «Skovir» seveda na liniji «Jutra», a je objavljal mnoge karikature iz umetniškega sveta. Je pa vnašal novost v slovensko zabavno periodiko s postavljanjem poudarka na to, kar je danes splošen pojav, na «sexy» risbe lepih deklet.

Bivši založnik ilustrirane revije «Razgledi» Metod Debevc me je sicer kmalu po prenehanju «Skovirja» pridobil za sodelovanje iz Zagreba pri obnovljenem «KURENTU». Bil pa je slab plačnik. In tako je list zamrl menda že s tretjo številko. Isti vzrok je zadušil moje sodelovanje pri zagrebških «KOPRIVAH». Bilo pa je to zelo obilno v letu 1930 v «SAMORODNOSTI», v Zagrebu ustanovljeni slovenski reviji za življenje, umetnost in kritiko. V tej je izšla po mnenju dnevnika «Slovenec» dotedaj najboljša karikatura kdajkoli objavljena v Sloveniji. Ta bogato opremljena revija bi morala postati bojno glasilo mladih, kar sem v svojih karikaturah opozarjal predvsem na aktualnosti določene problematike slovenske kulture. Žal pa je zaradi tragične smrti založnika, kritika Iva Severja, revija dospela le do dvojne 5/6 številke, dočim za tisk že pripravljena 7 številka ni več izšla.

Milko Bambič

PREJELI SMO

PLANINSKI VESTNIK 1970, št. 5. Glasilo Planinske zveze Slovenije.

IDRIJSKI RAZGLEDI. 1970 št. 1. Izdaja muzej v Idriji.

NOVA POT. 1970 št. 1-3. Izdaja Cirilmetodijsko društvo katoliških duhovnikov SRS.

Jože Kokole: BIBLIOGRAFIJA DOKTORSKIH DISERTACIJ univerze in drugih visokošolskih znanstvenih ustanov v Ljubljani 1920-1968. Izdala in založila Univerza v Ljubljani 1969.

UNIVERZA V LJUBLJANI. Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev in sodelavcev. Prva knjiga do leta 1956, druga knjiga 1956-1966. Izdala in založila Univerza v Ljubljani.

ARHEOLOŠKI VESTNIK — Acta archaeologica XX. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, sekcija za arheologijo, Ljubljana 1969. Iz vsebine: O.H. Frey-Stane Gabrovec: K latenski poselitvi Dolenjske. Karel Kurz: O značaju denarnega gospodarstva na japodskem področju. Stanko Pahnič: Antična gomila z grobnico v Miklavžu pri Mariboru. Peter Petru: Rimska utrjena vila v Starem trgu pri Ložu? Iva Mikl Čurk: Prispevek proučevanja rimske keramike k poznavanju gospodarske zgodovine naših krajev. Med poročili piše Mitja Brodar o novih paleolitskih najdbah v Postojnski jami. Med knjižnimi in drugimi poročili je ocena Franca Lebena o knjigi D. Cannarella Il Carso, ki je izšla v Trstu v založbi knjigarne Italo Svevo.

SODOBNOST. Letnik XVIII. št. 5. Izdaja Državna založba Slovenije.

OTROK IN DRUŽINA. 1970 št. 5. Revija za družinsko in družbeno vzgojo.

ZDRAVSTVENI VESTNIK. April 1970. Glasilo slovenskega zdravništva.

TEORIJA IN PRAKSA. 1970 št. 4. Revija za družbena vprašanja. Iz vsebine: Josip Vidmar: V času načrtov. Peter Klinar: Kaj povezuje in ločuje jugoslovanske narode. Ermin Kržišnik: Dolgoročna socialna in regionalna politika Slovenije. I. Toličič-L. Zorman: Socialno-ekonomski položaj družine in otrokova uspešnost. Ivan Kristan: Pet vprašanj družbenopolitičnega sistema. Miha Poločnik: Odgovornost članov kolektivnih organov upravljanja. Achille Occhetto: Kateri Lenin?

Emanuele Bettini: CITTA' DI NOTTE. Edizioni «Il Pergamo», Prato 1970.

Kaj nam pove mednarodnega razstava v Milanu

Italijanska zmogljivost: 25 milijonov parov očal

Skoraj tretjina te proizvodnje gre v tujino, za kar dobi Italija malo manj kot 20 milijard lir - Kaj pravijo strokovnjaki?

MILAN, 14. — Koliko italijanskih državljanov nosi očala? Koliko je tistih, ki nosijo očala zaradi slabega vida in tistih, ki si nataknejo očala le zaradi tega, da bi si zaščitili vid pred ostrimi sončnimi žarki? Točnih statističnih podatkov glede tega ni, ve se pa, da je približno 20 odstotkov državljanov v starosti pod 30 let, ki mora nositi očala in da se ta odstotek pri državljanih nad 40 let starosti dvigne celo nad 50 odst. To bi morda mogli potrditi tudi, če bi se lotili opazovanja ljudi na ulici, na koncertih, v gledališčih, pa čeprav bi nas tehnološki razvoj mogel glede tega tudi zavesti, kajti v zadnjem času prihajajo vedno bolj v poštev očala, ki jih ne opazimo. Mislimo namreč na leče, ki si jih kratkovidni ali daljnovidni človek prilepi neposredno na oko in v tem primeru ne moremo več govoriti o naočnikih v klasičnem smislu besede.

Upoštevajoč gornje podatke, moremo ugotoviti, da je v Italiji, pri 53 milijonih prebivalcev, okoli 18 milijonov ljudi, ki nosijo očala. To velja za očala, ki jih nosijo ljudje, ki imajo pomanjkljiv vid. Vrhu tega pa se računa, da je nadaljnjih 7 do 10 milijonov ljudi, ki nosijo sončna očala, tako da smemo reči, da uporablja očala že vsak drugi državljan Italije.

Te podatke so navedli organizatorji mednarodne razstave optike in oftalmologije (MI-DO 1970), ki so razstavo odprli danes v Milanu na področju mednarodnega velesejma.

Razstave, ki jo organizirata italijanska vsedržavna zveza tovarnarjev očal ter industrijska zveza optikov, se udeležuje okoli 100 razstavljavcev, ki predstavljajo najsodobnejšo tovrstno proizvodnjo na svetu. Seveda je na tej prireditvi najbolje in najpopolneje zastopana Italija, ki je v zadnjih letih močno razvila to panogo svoje industrijske dejavnosti in postala že drugi producent očal in optičnih izdelkov v Evropi. Italijansko optiko in italijansko industrijo očal zastopa na razstavi 67 razstavljavcev. Če pa bi hoteli lokalizirati tovrstno italijansko proizvodnjo po zemljepisnih področjih, bi morali reči, da so tu najbolje zastopani Cadore, ki se lahko pohvali z več kot stoletno tradicijo, in pa Piemont ter Lombardija, ki sta tudi sicer najbolj industrijski področji Italije.

Italijansko tržišče je v lanskem letu — po najnovejših podatkih — absorbiralo izdelkov tovrstne industrije za skupno 45 milijard lir vrednosti. Vsekakor to ni malo, čeprav vzamemo v poštev, da gre za očala za kratko in daljnovidne, da gre za sončna očala, nadalje za očala za specifične potrebe in za visoko kakovostne leče ter za visoko kakovostne ročne izdelke.

Podpredsednik državne zveze tovarnarjev, ki proizvajajo tovrstno blago, dr. Rodolfo Blumental je v zvezi s tem med drugim rekel, da pride vsako leto iz tovarn in delavnic, ki proizvajajo očala, okoli 25 milijonov očal, od česar gre v tujino vsaj ena tretjina vse proizvodnje, vsekakor blaga v vrednosti malo manj kot za 20 milijard lir. Očala italijanske proizvodnje so zelo razširjena po vsej Evropi, pa tudi v ZDA in v Latinski Ameriki, zadnja leta pa se njihova prodaja širi tudi v Afriki in Aziji. Sicer pa je glede tega zelo značilen naslednji podatek: v sezoni 1968-1969 se je izvoz očal iz Italije povečal kar za 40 odst.

Dr. Blumental je omenil tudi podatek, ki zadeva otroke: rekel je, da italijanski otrok začenja «bolje videti» v šoli. S tem je dr. Blumental poudaril zelo kočljivo vprašanje, namreč dosedanjo premajhno kontrolo nad vidom otrok. Pred 10-15 leti je do 90 odst. italijanskih mladeničev in deklet prišlo do svojega 18. leta starosti, ne da bi se bili dali kdajkoli pregledati od kakega okulista. Zaradi tega mnogi otroci, najmanj 90 odst. mladih ljudi, s slabim vidom, ni z zdravniškim pregledom prišlo do očal, ki bi popravljala vid, pač pa so morali kupiti očala, ko je bil njihov vid že pokvarjen. V zadnjih časih pa so v mnogih predelih Italije — prav na račun boljše preventive — otroci podvrženi zdravniškemu pregledu že v prvih letih šole in s tem se njihovo zdravstveno stanje močno izboljša. Sicer pa se v vsedržavnem okviru vrši široka akcija na tem področju, akcija, ki daje izredno pozitivne rezultate, tako da ponekod nosi očala izredno visok odstotek otrok, ki bodo nosili očala le kako leto, dokler se jim vid ne popravi, pozneje pa bodo zmogli tudi brez očal. Sicer pa bomo navedli naslednji primerjalni podatek: v ZDA nosi očala že 40 odst. otrok.

Na koncu še besedo dve o modi. Organizatorji razstave očal in drugih tovrstnih izdelkov v Milanu pravijo, da bo tudi za letos in prihodnje leto obveljala moda «maksi» očal, to se pravi tistih zelo neokusnih velikih očal, ki prekrijejo pol obraza. Res je sicer, da so majhna očala, ko je govor o sončnih očalih, nekoristna in celo škodljiva, vendar pa je velika temna leča, ki sega daleč preko oči, neokusna, če jo vzamemo z estetske plati. Kljub vsemu temu pa proizvajalci tovrstnega blaga napovedujejo še večje leče, tako da bodo leče najmanj dvakrat večje kot so bile pred nekaj leti.

Kolikor bi to še ne bilo dovolj, nam proizvajalci obetajo tudi najrazličnejše nove oblike očal, oblike, ki da so zanje našli zamisli tudi v kozmonavtiki. Seveda ne velja to za očala za kratkovidne in daljnovidne, ker veljajo tu določene norme, ne pa modne muhe.

Sicer pa bodo vse novosti na vpogled do 18. t.m. v Milanu, sicer pa si tudi najnovejše tovrstne «umotvore» moremo ogledati po specializiranih izložbenih oknih ali v specializiranih trgovinah.

Skupina deklet iz Gropade pred obnovljenim spomenikom padlim partizanom

OMEJENA BRZINA NA FRANCOSKIH CESTAH

PARIZ, 14. — Z jutrišnjim dnem stopijo v Franciji v veljavo novi predpisi o zmanjšanju brzine na francoskih cestah. Omejitev na brzino do 110 km na uro bo razširjena na mrežo cest za skupno nekaj nad 73.000 km. Toda že prejšnji teden so uvedli omejitve za obilnih 6 tisoč km cest, ta teden bodo omejitve razširili na nadaljnjih 7 tisoč km. Seveda se te omejitve ne tičejo avtomobilskih cest.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Stvari, ki ste jih bili že predhodno postavili, bodo zdaj dozorele. Bodite samo navidezno popustljivi.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Če nimate zaupanja v lastne načrte, prepustite se razvoju dogodkov. Vaše zamisli bo marsikdo upošteval.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Omejite se v svojem delu na posle manjšega obsega. Imeli boste odlično zamisel glede izboljšanja svojega stanja.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Namenili ste se, izboljšati svoj način dela, pri tem pa ne kvarite dela drugih. Nestrpnost je izredno škodljiva.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Z živčno napetostjo, ki jo kažete, je bolje, da nimate drugih stikov, razen poklicnih. Bodite bolj neodvisni.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne udeležujte se skupinskih akcij. Poiščite si družbo, v kateri boste izmenjali svoje ideje.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Predhodno opozorilo vas bo obvarovalo pred napadom nasprotnikov. Vzdušje se jasni tako v družini kot izven nje.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) S pobudo, ki jo imate v mislih, si boste prihranili veliko časa. Neki sorodnik bo izpolnil obljubo.

STRELEC (od 22.11. 20.12.) Za uveljavitev pravic ne računajte s pomočjo neke vplivne osebe. V čustvenem življenju boste imeli srečo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne računajte na srečo, če se ne boste zanjo dovolj potegovali. Skušajte odkriti šibko točko prijatelja.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ponujen vam bo zelo ugleden položaj. Osebe, ki vas ljubijo, vam nočejo pomagati.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Z navdušenjem vam bo uspelo premagati vse težave. Umetniki naj se ogibajo nekoristnim diskusijam.

RADIO TELEVIZIJA

PETEK, 15. MAJA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Šola; 12.10 Pravni položaj žene v Italiji; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Duo Russo-Safred; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.50 Sodobni ital. skladatelji; 19.25 Melodije; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Operna glasba; 21.50 Jazz.

TRST

12.10, Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Ansambel I. Giacobini; 15.35 Radijska priredba.

KOPER

6.30, 6.45, 7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 8.30 Zbori in baleti; 9.00 Vesela glasba; 10.45 Orkester Sunghine; 11.15 Strani iz albuma; 11.45 Plošče Ricordi; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.05 Aktualnosti; 14.15 Ansambel lahke glasbe; 15.30 Tops-pops; 16.20 Mladi izvajalci; 16.45 Kulturna panorama; 17.10 Vesela glasba; 17.30 Simf. koncert; 18.30 Kino danes; 19.00 Orkester Lehn; 19.30 Prenos RL; 22.10 Pisana glasba; 22.35 Nočni recital.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 8.30 in 17.45 Plošča za poletje; 9.00 Vi in jaz; 12.10 Kontrapunkt; 13.30 Strnjena komedija; 14.00 Program zo popoldne; 16.00 Program za najmlajše; 18.00 Ljudje in dogodki; 18.45 Izbrane pesmi; 19.30 Luna park; 20.20 Kritika v Italiji v povojni dobi; 20.50 Folklora v salonu; 21.15 Simf. koncert; 22.00 Volilna tribuna.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Protagonisti; 9.00, 10.15, 16.00 in 16.35 Plošča za poletje; 9.40 Orkester; 10.00 Radijska priredba; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Pet vrtnic za Milvo; 13.00 Program z Luttazzijem; 14.00 in 16.50 Zakaj in kako?; 15.03 Poljudna enciklopedija; 17.35 Enotni razred; 17.55 Glasbeni aperitiv; 20.10 Program s Pisujem; 21.00 Kronike Juga; 22.43 Pariški program.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.45 Glasba in podoba; 11.00 Plošče; 14.00 Glasba izven programa; 14.30 Portret avtorja: L. Sinigaglia; 15.15 Carissimi: Judicium Salomonis; Locatelli: Sinfonia elegiaca; Bartolucci: La tempesta sedata; 17.55 Jazz; 18.45 Kulturni pregled; 19.45 Beethoven.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.10 Baletna glasba; 11.00 Mozart in Bach; 11.40 Trio Città di Milano; 14.30 Debussyjeve skladbe.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Rekreacija; 7.15 Inform. oddaja; 8.04 Operna matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Norveška pihalna godba; 9.45 Pesmi iz Britanije in Irske; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Čelist C. Škerjanec; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Slov. narodne; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Skladbe za mladino; 15.35 Glasbeni intermezzo; 15.40 V ritmu valčka; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Človek in zdravje; 17.15 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Rad imam glasbo»; 18.50 Ogledalo našega časa; 19.15 Ansambel H. Burkata; 20.00 Zbor South Missouri College; 20.30 «Top-pops 13»; 21.15 Oddaja o morju; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz — klub.

ITAL. TELEVIZIJA

9.30 Šola; 12.30 Primitivni narodi; 13.30 Dnevnik; 15.00 Ponovitev šole; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.15 Slikanice; 18.45 Violist L. Coccon; 19.05 Komični film; 19.35 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Ornella Vanoni in Paolo Ferrari; 22.00 Volilna tribuna; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.00 Konjske dirke; 18.30 Angleščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 M. Scarpelli: Marcovaldo; 22.05 Znanost in tehnika.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 23.45 Poročila; 9.35, 14.45 TV v šoli; 11.00 Angleščina; 16.10 Splošna izobrazba; 17.50 Sebastian med ljudmi — film; 18.15 Obzornik; 18.30 Glasba za staro in mlado; 19.05 Svet na zaslonu; 20.35 Gervaise — francoski film; 22.30 Malo jaz, malo ti — quiz.

šport šport šport šport šport

INTERVJU Z GLAVNIM TAJNIKOM SP INŽ. BORISOM KRISTANČIČEM

YOUGOSLAVIE 1970

Jugoslovani so v dobri formi Italijani lahko presenetijo

Za prvenstvo vlada veliko zanimanje - Vstopnice za nekatere tekme so že razprodane - Otvoritve se bo udeležil tudi predsednik Tito

Včeraj se je mudil v Trstu glavni tajnik organizacijskega odbora svetovnega košarkarskega prvenstva v Ljubljani, inž. Boris Kristančič. Na tiskovni konferenci na jugoslovanskem konzulatu je seznanil predstavnike tržaškega tiska s potekom tega prvenstva pred začetkom finalnega dela, v katerega se je — kot je znano — uvrstila tudi Italija.

Kljub zelo omejenemu času pa je prijazno odgovoril na nekaj naših vprašanj.

● *Kakšno je zanimanje za ljubljanski del tega prvenstva?*

Veliko! Za nekatera srečanja smo vstopnice v Ljubljani že povsem razprodali (v manjši količini se dobe le še v Trstu) kot na primer za tekmi Jugoslavije z ZDA in SZ, za druge pa je tudi veliko zanimanje. Indeks zanimanja je tudi podatek, da bo poročalo s prvenstva 350 časnikarjev, poleg televizijskih in radijskih reporterjev ter fotografov.

● *Ker bo mnogo obiskovalcev prispelo z lastnimi vozili bo gotovo atiska s parkirnim prostorom?*

Nikakor! V neposredni bližini dvorane je prostora za parkiranje tisoč avtomobilov, nekoliko dalje pa tudi še za več sto.

● *Bi nam lahko razkrili ambicije jugoslovanske reprezentance na tem prvenstvu?*

Celotno letošnje finalno kolo je izredno izenačeno. Vse ekipe — razen morda Urugvaja — so zelo enakovredne. Napovedovanje je zato težko. Vsekakor pa lahko rečemo, da so Jugoslovani trenutno v zelo, zelo dobri formi.

● *Kaj pa Italija? Kako ocenjujete njen nastop v kvalifikacijah?*

V Splitu je Italija igrala spremenljivo. Včasih sploh ni pokazala svoje prave vrednosti, od časa do časa pa je zaigrala res blesteče. Vsekakor bo lahko to moštvo marsikateremu nasprotniku grenilo življenje. Tako bo verjetno nevaren nasprotnik zlasti Amerikancem, kajti zaradi številnih ameriških igralcev, ki nastopajo v raznih italijanskih prvoligaških klubih, italijanski igralci že poznajo slog ameriške igre in jih bo s te strani težko presenetiti. Prav zato pa bi lahko pripravili presenečenje prav Italijani . . .

● *Kaj pa ostali finalisti?*

Amerikanci so doslej igrali brez naprezanja, so pa zelo močno moštvo. Zanimivo je tudi, da so doslej v vsaki tekmi nastoplii vsi člani reprezentance. — Češkoslovaška predstavlja letos tudi izredno nevarnega nasprotnika za vsakogar. Uvrstiti jo je treba med glavne favorite za medalje. Ima 12 igralcev od katerih lahko vsakega postavijo v prvo peterko in toliko odličnih pivotov kot Čehi nima nihče. — Sovjeti so odigrali v kvalifikacijah dve poprečni tekmi in eno res čudovito. To moštvo pa lahko tako postane svetovni prvak, kot tudi doživi hud poraz. — Urugvajci so izredno borbeni in bi lahko tudi koga spodnesli. Vendar pa bodo verjetno zadnji. — Brazilci kot ekipa ne predstavljajo velesile, kot posamezniki pa se lahko postavijo po robu vsakemu nasprotnemu igralcu.

● *Kakšno je vaše mnenje o Kubi in Koreji, ki sta izpadli kljub svoji zelo dobri igri?*

Kubance je najbolj pokopalo dejstvo, da nimajo dovolj izkušenj. Korejci pa so pokazali res izredno igro, zlasti proti Braziliji. Toda njihov najvišji igralec ima 192 cm, in tako nizki niso pri nekaterih drugih moštvih niti najnižji. Nizkim igralcem pa seveda danes tudi blesteča igra ne pomaga k vrhunskim dosežkom.

● *V jugoslovansko reprezentanco se je pred kratkim vrnil Čosič . . . . . da, in moram reči, da je v svojih prvih nastopih po povratku pokazal res veliko košarko, s katero je navdušil. Zdaj pa mu ne gre več tako od rok, kot spočetka . . .*

● *Bo ob svetovnem prvenstvu še kakšna vzporedna prireditev?*

Za jugoslovanske košarkarske sodnike bomo imeli poseben tečaj, poleg tega pa bo tudi še mednarodni trenerski tečaj, na katerem bodo predavali najboljši ameriški trenerji. Na tem tečaju si bomo lahko ogledali tudi številne filme. Zanimanje za ta tečaj je izredno, saj bo iz posameznih držav prispelo na desetine trenerjev, da bi se ga udeležili.

● *Bo ob otvoritvi finalnega dela kakšna posebna slovesnost?*

Da. In če ne bo prišlo vmes kaj nepredvidenega se bo te svečanosti udeležil tudi predsednik maršal Tito, in njegova prisotnost bo veliko priznanje za vso prireditev.

● *Kaj pa zaključna slovesnost?*

Za njo naj povem le, da se je bodo udeležile tudi ekipe iz tolažilne skupine v Skopju. Te bodo zadnjega dne namreč prispele v Ljubljano in si bodo lahko ogledale vsaj zadnja tri srečanja finalnega kola, ko jim že ni uspelo se uvrstiti vanj.

P.

V KVALIFIKACIJAH KOŠARKARSKEGA SP

SZ je dala največ točk in jih najmanj prejela

Zaključil se je predtekmovalni del 6. svetovnega košarkarskega prvenstva, ki je bil te dni v treh jugoslovanskih mestih, in sicer v Sarajevu, Splitu in Karlovcu. Prvi dve ekipi iz vsake skupine sta si priborili pravico nastopa v finalnem delu prvenstva, ki bo v Ljubljani od 16. do 24. maja.

Jugoslovanska reprezentanca je avtomatično vstopila v finale, ker je organizator prvenstva.

Končni obračun predtekmovalnega dela prvenstva:

SARAJEVO

Izidi:

ČSSR — Avstralija	94:30
ZDA — Kuba	74:53
ČSSR — Kuba	82:80
ZDA — Avstralija	99:62
Kuba — Avstralija	73:53
ZDA — ČSSR	99:86

Lestvica

ZDA	3	3	0	272	201	6
ČSSR	3	2	1	262	249	5
Kuba	3	1	2	206	208	4
Avstralija	3	0	3	185	266	3

SPLIT

Izidi:

Brazilija — Koreja	82:77
Brazilija — Italija p. p.	94:93
Koreja — Kanada	97:88
Italija — Kanada	84:69
Brazilija — Kanada	112:59
Italija — Koreja	77:66

Lestvica

Brazilija	3	3	0	288	229	6
Italija	3	2	1	254	229	5
Koreja	3	1	2	240	247	4
Kanada	3	0	3	216	293	3

KARLOVAC

Izidi:

Urugvaj — ZAR	90:73
Panama — ZAR	107:77
SZ — Urugvaj	71:53
SZ — Panama	110:52
Urugvaj — Panama	79:77
SZ — ZAR	121:56

Lestvica

SZ	3	3	0	302	161	6
Urugvaj	3	2	1	222	221	5
Panama	3	1	2	236	262	4
ZAR	3	0	3	206	318	3

V tolažilni skupini v Skopju bodo nastopila naslednja moštva: Kuba, Avstralija, Koreja, Kanada, Panama in ZAR. Te reprezentance se bodo potegovale za osvojitev mest od osmega do trinajstega.

* * *

(Po mednarodnem točkovanju 2 točki za zmago, 1 točka za poraz, 0 točk za neodigrano tekmo).

* * *

URNIK SVETOVNEGA PRVENSTVA V LJUBLJANI:

SOBOTA, 16. MAJA
15.00 ZDA — ČSSR
17.30 otvoritvena slovesnost
18.00 Jugoslavija — Italija
20.30 SZ — Brazilija
NEDELJA, 17. MAJA
15.00 SZ — ČSSR
18.00 Brazilija — Italija
20.30 ZDA — Urugvaj
PONEDELJEK, 18. MAJA
15.00 SZ — Urugvaj
18.00 ČSSR — Italija
20.30 Jugoslavija — Brazilija
TOREK, 19. MAJA
počitek
SREDA, 20. MAJA
15.00 Italija — Urugvaj
18.00 SZ — ZDA
20.30 Jugoslavija — ČSSR
ČETRTEK, 21. MAJA
15.00 ČSSR — Brazilija
18.00 Italija — ZDA
20.30 Jugoslavija — Urugvaj
PETEK, 22. MAJA
počitek
SOBOTA, 23. MAJA
15.00 Urugvaj — Brazilija
18.00 Italija — SZ
20.30 Jugoslavija — ZDA
NEDELJA, 24. MAJA
15.00 Urugvaj — ČSSR
18.00 ZDA — Brazilija
20.30 Jugoslavija — SZ

b. l.

VSTOPNICE ZA SP V KOŠARKI

Potovalni urad Aurora ima na razpolago vstopnice za skoraj vse tekme 6 svetovnega prvenstva v košarki v Ljubljani.

Na tiskovni konferenci je ing. B. Kristančič povedal vrsto zanimivih podatkov o svetovnem košarkarskem prvenstvu

ŠPORTNO DRUŠTVO ZARJA sklicuje jutri, v soboto, 16. maja 1970

REDNI OBČNI ZBOR

v Prosvetnem domu v Bazovici.

Dnevni red:
1. **poročilo predsednika**
2. **poročilo tajnika**
3. **poročilo blagajnika**
4. **Slučajnosti.**

Začetek občnega zbora ob 20.30.

Vabljeni vsi člani, vaščani in simpatizerji.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST,

obvešča, da se plezalni tečaj prične v nedeljo, 17. maja. Tečaj, ki se bo ločil v praktični del (osnove plezanja v Glinščici) in teoretični del (diskusije, projekcije filmov, diapozitivov in ogled knjig) bo vodil načelnik odseka dr. Mario Gec. Upoštevajoč zanimanje udeležencev tečaja, bo trajal primerno število nedelj (ali praznikov).

Zbirališče v Glinščici ob mlinu, 100 m dalje od koče Premuda (ob žlebu) ob 9. uri. Ostale podatke bodo zainteresirani zasledili v dnevnem tisku.

V zadnjih kolih odbojkarske B lige sta se pomerili med seboj obe najmočnejši šesterki s Tržaškega, Bor in Breg. Srečanje so odločile v svojo korist Brežanke, za kar ima velik del zaslug zlasti Divna Slavec (na sliki tolče), pri borovkah pa je predstavljala stržen ekipe reprezentantka Sonja Pernarčič (na sliki blokira). Šesterki sta svoje prvenstvene obveznosti že zaključili in ju bomo v prihodnjih tednih videli le na nekaterih prijateljskih turnirjih

Med odbojkarskimi društvi potrebno več koordinacije

Sinoči je bil v Trstu sestanek predstavnikov slovenskih zamejskih odbojkarskih društev, na katerem so se prisotni dogovorili za bolj koordinirano in usmerjeno delo na tem področju.

Na sestanku so prisotni določili začasni odbor, ki bo skušal v bližnji bodočnosti ustvariti pogoje za bolj koordinirano in vsebinsko usmerjeno delo naših društev, oz. njihovih odbojkarskih odsekov. Zadal si je tudi konkretne naloge, katere bo skušal izpeljati in katerih uresničitev bi vsekakor pomenila velik korak naprej v kakovostnem razvoju našega športa.

Italijanske odbojkarice odpotovale na Nizozemsko

MODENA, 14. — Italijanska ženska odbojkarska reprezentanca je sinoči odpotovala na Nizozemsko, kjer bo v Woorsburgu in Rosenthalu sodelovala od danes do 20. t. m. na mednarodnem ženskem turnirju. Na tej prireditvi bodo nastopile še reprezentance Madžarske, Poljske in Nizozemske.

Reprezentanco sestavljajo naslednje odbojkarice:

Julli, Montanari, Sapori in Pulcini (Fini Modena), Tasarico ,De Lorenzo in Santunione (Cogne Aosta), Forestelli in Fabbri (Cus Parma), Bertelli (Mediterraneo Catania), Riva (La Torre Reggio Emilia).

ATLETIKA — PRETEKLO NEDELJO V REPNU

Uspel nastop mladih atletov

Prireditev se je odvijala ob pomoči repenskih organizatorjev

V nedeljo, 10. maja, je bilo v Repnu propagandno atletsko tekmovanje za najmlajše. To je že tretje tako tekmovanje, ki ga organizira atletska sekcija Bora in moramo reči, da je od vseh najbolje uspelo. To tudi po zaslugi skupine starejših Repencev, ki so organizirali vaško mladino in tudi drugače pomagali.

Nastopilo je deset atletov, ki so skoraj vsi tekmovali v vseh disciplinah sporeda. Tehnično najslabše je izpadlo tekmovanje v teku na 80 m. Na cilj je prvi pritekel Egon Guštin v času 11"5. Proga je bila sicer valovita, vendar bi na stezi bili rezultati le malo boljši in težko bi kdo dosegel čas 11", ki velja «en krog».

Prav tako je tudi v metu krogle edino Egon Guštin dosegel mejo 9 m. Pri tem moramo poudariti, da so vsi tekmovalci začetniki in so zaradi slabe tehnike metali precej pod svojimi možnostmi. To dokazuje tudi veliko število neveljavnih metov. Prav tako je prišla do izraza tudi slaba tehnika v skoku v daljino. Vendar so bili rezultati dobri, če upoštevamo tudi to, da ni bilo zaletišče ravno in so bili zato skoki krajši kot bi bili sicer. Najbolje sta skočila Žarko Škabar in Egon Guštin. Škabar je pri doskoku padel nazaj in tako zgubil pol metra. Z boljšo tehniko bo z lahkoto presegel 5 m. Najboljši pa so bili rezultati v metu granate. Žarko Škabar je granato vrgel 45,96 m daleč in s tem presegel normo za «tri kroge». Naj omenimo, da je na zadnjem tekmovanju za mladinske igre zmagovalec dosegel 43,64 m. Zadnja točka na programu je bil tek na 1000 m, ki pa je zaradi valovitega terena bil bolj podoben krosu. To se je poznalo tudi pri doseženih rezultatih. Start je bil hiter in v vodstvo je prišel Valter Milič, ki pa je na koncu popustil in dosegel tretje mesto za Guštinom in R. Škabarjem. Zadnji je zagrešil taktično napako, ko je prepustil vodstvo Guštinu, ki si je znal prihraniti moči za hitri sprint pred ciljem.

Vsi zmagovalci so bili nagrajeni z zlato kolajno. Tisti pa, ki so dosegli vsaj v eni disciplini minimalno normo, so bili nagrajeni s srebrno kolajno.

Prihodnje tekmovanje za mladinske igre bo v nedeljo, 17. maja zjutraj, na občinskem stadionu Grezar v Trstu.

REZULTATI

tek na 80 m:

1. Egon Guštin	11"5
2. Črt Šiškovič	11"8
3. Danilo Maskiewicz	12"8

met krogle:

1. Egon Guštin	9,00 m
2. Žarko Škabar	8,30 m
3. Valter Milič	8,40 m

skok v daljino:

1. Egon Guštin	4,18 m
2. Žarko Škabar	4,12 m
3. Iztok Kodrič	3,82 m

tek na 1.000 m:

1. Egon Guštin	3'45"
2. Rudi Škabar	3'47"
3. Valter Milič	3'57"

met granate:

1. Žarko Škabar	45,96 m
2. Valter Milič	39,30 m
3. Črt Šiškovič	37,30 m
4. Egon Guštin	37,30 m
5. Silvan Škabar	31,40 m
6. Danilo Maskiewicz	30,00 m
7. Rudi Škabar	27,95 m
8. Aloz Purič	27,05 m
9. Boris Hu[illegible]lj	24,80 m
10. Iztok Kodrič	23,30 m

PZ.

NA MLADINSKIH IGRAH

Danes ekipi Poleta in Bora na igrišču

Drevi se bo v Škednju nadaljeval tu košarkarski turnir v okviru mladinskih iger. Na sporedu bosta tekmi:

ob 17. uri Polet — Don Bosco C
ob 18. uri Servolana — Bor

Ricreatori počiva.

V prvem srečanju bodo skušali poletovci nadaljevati svojo serijo zadovoljivih nastopov. Openci sicer še niso osvojili zmage v tem prvenstvu, so pa najmlajši igralci celotnega turnirja in so poleg tega večkrat prikazali lepo in organizirano igro. Zanje je ta turnir nalašč, da si pridobijo dragocenih izkušenj.

V drugi tekmi, Servolana - Bor, pa bo ostra borba za osvojitev drugega mesta, ki bo omogočilo eni od ekip, da se uvrsti v mestni finale.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

razpisuje moški in ženski

ODBOJKARSKI TURNIR

ki se bo zaključil 21. junija 1970 v Trstu, ob priliki osrednje proslave 25-letnice osvoboditve. Turnir bo veljal za pokal 25-letnice osvoboditve.

Ekipe naj se prijavijo na sedežih SPZ v Trstu in Gorici do danes. Vsako društvo lahko prijavi tudi več šesterk.

SPZ vabi vsa slovenska društva na Tržaškem in Goriškem, da se prijavijo za ta turnir. Vse ekipe bodo nagrajene tudi s praktičnimi nagradami.

KOLESARSTVO

POKAL PLACCI

Zmaga Colomba

DOZZA IMOLESE, 14. — Ugo Colombo je zmagal na 19. kolesarski dirki za pokal Placci. 185 km dolgo pot je prevozil v 4.42'49" s poprečno hitrostjo 39,248 km na uro.

2. Santambrogio 59" zaostanka
3. Bitossi 1'46"
4. Godefroot 1'49"
5. Erik Petterson 1'52"
6. Zilioli 2'37"
7. Basso
8. Milioli
9. Gimondi
10. Van Lindt in še drugi v času Zilioli-ja

Szurkowski vodi na «Dirki miru»

PRAGA, 14. — Kolesarji iz vzhodnih držav vodijo po tretji etapi mednarodne amaterske dirke «Dirke miru». Odlično vozijo zlasti poljski kolesarji. Skupna lestvica je po prvih treh etapah namreč naslednja:

1. Szurkowski (Pol.) 10.14'24"
2. Hanusik (Pol.) 10.15'40"
3. Prchal (ČSSR) 10.16'04"
4. Hava (ČSSR) v istem času
5. Verstaeten (Bel.) 10.16'34"
16. Giaccone (It.) 10.17'14"

NA POBUDO ODBORA SŠI

Danes v Trstu sestanek nogometnih društev

Odbor SŠI vabi danes 15. t. m. predstavnike vseh zamejskih slovenskih športnih društev, ki se ukvarjajo z nogometom, da se udeleže ustanovnih sestankov za sestavo koordinacijskih komisij za nogomet.

Sestanek bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. Geppa 9, z začetkom ob 20.30.

Na sestanku se bodo društva domenila med drugim tudi glede smernic delovanja komisije ter ji bodo zadala naloge za bodoče delo. Na sestanek so seveda vabljena društva s Tržaškega in z Goriškega.

Odbor SŠI sporoča društvom, da za ta sestanek ni poslal drugih posebnih vabil.

OBVESTILA

Odbor za mladinske igre v dolinski občini sporoča, da bodo vse tekme odbojkarskega turnirja danes v petek ob 13.30.

Športno društvo Devin - Nabrežina organizira za v soboto 23. maja in nedeljo 24. maja izlet v Ljubljano na ogled košarkarskih tekem za svetovno prvenstvo Italija-Sovjetska zveza in Jugoslavija-Sovjetska zveza. Za vpisnino in drugo vsa pojasnila pri odbornikih društev.

Openski Polet je svoje najmlajše košarkarje prijavil letos tudi za mladinske igre. Ekipa doslej še ni dosegla vidnejših rezultatov, ker pa je v poprečku najmlajša med vsemi, ki nastopajo na tej prireditvi, lahko upravičeno rečemo, da je to res ekipa bodočnosti. Zlasti ker njena igra nikakor ni slaba

VOJNI ROMAN SLOVENSKEGA NARODA

Prežihov Voranc

OBERDOB

Ilustrira dr. R. Hlavaty

129.

Judenburg

Štiri najboljše, najpogumnejše izmed mahedraške procesije bodo danes sicer strli, jutri, pojutrišnjem jih bodo morda spet toliko ali pa še več, toda tega, kar živi, kar tli v srcih in v možganih te tihe procesije, tega ne morejo pogasiti niti pogubiti še tako mrki rablji...

Že pred jetniško palačo so se obsojencem pridružili prvi civilisti, od daleč sicer in na videz negotovi, toda vztrajno in v vedno večjem številu. Čim dalje se je pomikala procesija, tembolj je naraščalo tudi število tistih spremljevalcev iz vrst mestnega prebivalstva. Pangermanska oblast je gnala na morišče slovenske puntarje, a nemško ljudstvo, v čigar imenu je oblast to delala, je s svojim spremstvom izkazovalo puntarjem zadnjo čast...

Nad vsem se je razprostiral jasen, umit sončen dan. V Judenburško kotlino se je nagrmadilo toliko svetlobe, da je sikelela ne le v oči obsojencev, temveč tudi vseh drugih.

Sončni žarki so se odbijali od oken, od hišnih streh, od gladine reke Mure, ki se je blestela tam daleč izza polj, ter se lomili tja do lesnatih, temno zelenih pobočij. Barva obrežnih livad je žarela v pomladni prazničnosti, venci drevja in grmovja, ki so obdajali travnike, vrtove in hiše, so se kitili z vigredno razkošnostjo prvega cvetja. Iz lok, iz vrtov je dišalo prerojeno življenje, v katero se je neslišno potapljalo tiho mesto. Kljub temu, da je vsa kotlina kipela v prerojenju, je bilo v njej vendar čudno tiho. Nekaj morečega se je plazilo na dnu te lepote ter davilo prešernosti polni dan. Glas mrtvaškega zvončka je bil med vsemi drugimi glasovi, ki jih je uho moglo zajeti, najmočnejši glas; ko pa je utihnil ta, je nastala tudi v naravi taka tesnoba, kakršna je vladala v srcih počasne, sivo rjave procesije...

Za pokopališčem se je sprevod s kvadratasto glavo ustavil. Žarki, ki so se odbijali ob pokopališčnem zidu, so razgrevali rušo, da je opojno šumela pod nogami. Izza zidovja so se rezko bleščali kamniti spomeniki.

S soncem prenapolnjene oči obsojencev so se začele utrinjati naokrog. Ko so jim zaustavili korak, so se obsojenci zdrznili, kakor bi se prebudili iz sanj; od ječe pa do morišča je bila v resnici zelo kratka pot, toda njim se je zdelo, kakor bi šli skozi dolgo, neskončno dolgo, svetlo in s soncem prepojeno pokrajino, ki ji ni bilo konca. Bila je ena sama nepregledna, svetla dežela, v kateri ni bilo ne gora ne pobočij in nobenih drugih temnih ovir. V tej neskončnosti je sleherni občutil in še enkrat preživel vse svoje življenje, od prvih otroških spominov pa do trenutka, ko je iz temne in hladne veže stopil na svetlo cesto med štiri stene hladnih, a nemirnih oči eksekucijske čete. Kakšna je ta pot...? Prava meja med življenjem in smrtjo je tako blizu, da se je skoraj z ramami dotikaš, a vendar se ti zdi vse, kar te obdaja, tako širno, tako prozorno, da bi te kar dvignilo s tal, da bi se spojil s to prozornostjo in zginil, ne da bi se zavedal trenutka, ki človeka loči od smrti...

Prozornost, ki jih je še malo prej obdajala, je zdaj mahoma zginila. Barva pokopališčnega zidu se jim je boleče zarezala v srca. Potem so se njihove oči spreletele po okolici. V prvem krogu niso razen čelad in mrkih obrazov odkrile ničesar, v drugem krogu so bledeli sivi obrazi, kakor bi bili obrnjeni v prepad. Marsikoga oči so se srečale z njihovimi, se poljubile in se nato hitro umaknile. To so bili prijatelji, sobojevniki, soupornikí... Iz nekaterih je bledel strah, iz drugih je še zdaj žarelo sovraštvo... Ali ni tam Rode... četovodja Rode? Seveda je. Čakaj, Rode, zate bo še tudi prišel dan plačila; tudi ti si imel svoje nesrečne prste vmes... Tam so stali oficirji, podpolkovnik Metnitz, nadporočnika Vesevk in Kobe, potem Domin, Delak, potem malo dlje major Möbius, nadporočnik Seunig brez psice in drugi. Ali ne pozdravljajo oči nekaterih častnikov...? Iz globine, dasiravno nepremično... Da, seveda! To so prijatelji... Sovražnikom, kakor majorju Möbiusu, Seunigu in drugim, pa se oči zaničljivo reže. Le režite se, dokler je še čas... Tudi vi ali pa vsaj vaši nasledniki bodo stali nekoč kje za kakim pokopališkim zidom, mogoče pa še za takim ne...

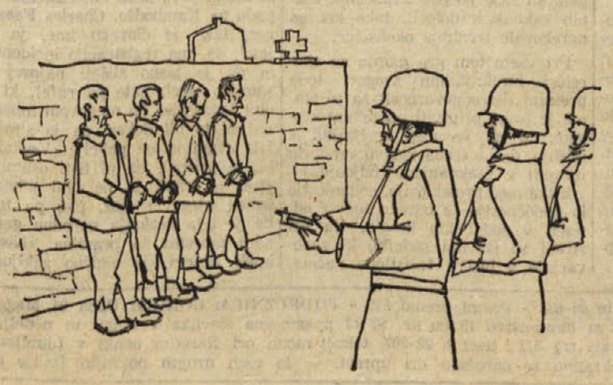

Zadnji pogled obsojencev čez ograjo smrti je bil kratek in bežen, poslednja moč njihovih oči se je zdaj uprla v ograjo samo. Šestindvajset mož. Kaj neki si ti ljudje mislijo zdaj. Gotovo je, da so vsi proti njim, proti obsojencem... Kako bi bilo lažje umreti, ako bi eksekutorji ne bili proti njim, temveč bi jih prednje postavili s silo, kakor ovne... Grenak občutek je obsojencem zalil srca. Tako je — reveža proti revežu, trpina proti trpinu.

Minute so bile dolge in kratke obenem. Zdaj se je zadnja stran kvadrata odprla in pred obsojenci se je pokazalo belo obzidje mrliške njive. Na kratko povelje stotnika Lukesicha se je iz eksekucijske čete odtrgalo šest mož in se postavilo kraj odprtine. Oči obsojencev so se naglo obrnile proti šestorici, da so potem še bolj hitro pobegnile nekam v sinjino visokega neba, kjer ni bilo videti drugega kakor samo neskončnost. Vendar so kakor uročene obvisele Hafnerjeve Štefaničeve in Davtovičeve oči na svojih rabljih.

Hafner je vzdrhtel kakor šiba na vodi. Ali ni tam tisti čokati hrbtež, Madžar iz izolirnice, priveznanec z Golgote v Lebringu...? Ali se še zdaj, v zadnjem trenutku usoda igra z njima. Ker se mu je zavozlalo sto misli se je skoraj zmedel in strmel, samo strmel...

Vzdrhtela sta tudi Štefanič in Davtovič, prvi je najprej zagledal med šesterico svojega bivšega tovariša od bataljona št. 100. Toda preden je utegnil razmišljati, kako je moglo priti do tega svidenja, je njega in Davtoviča pritegnil nov obraz.

(Nadaljevanje sledi)

VČERAJ NA «ALPE ADRIA» V LJUBLJANI

Tiskovna konferenca odbornika Dulcija ob dnevu «Furlanije - Julijske krajine»

V prihodnje deželni paviljon na Gospodarskem razstavišču? Naša dežela drugič uradno prisotna na prireditvi

Na gospodarskem razstavišču v Ljubljani je bil včerajšnji sejemski dan 9. mednarodne prireditve «Alpe Adria» posvečen deželi Furlaniji Julijski krajini. Ob tej priliki je deželni odbornik za industrijo in trgovino prof. Giuseppe Dulci imel v paviljonu, ki ga je na sejmu pripravila dežela, tiskovno konferenco, katere se je udeležilo večje število časnikarjev in dopisnikov domačih in tujih listov, radia in televizije ter operaterjev in razstavljavcev. Po konferenci je bil v prostorih razstavišča koktail, ki so se ga udeležili tudi številni predstavniki javnega življenja.

Med prisotnimi osebnostmi sta bila člana izvršnega sveta SR Slovenije Boris Vadnjal in Fran Razdevšek, načelnik službe za industrijo dr. Murko, generalni konzul SFRJ v Trstu ing. Marjan Tepina, svetovalec pri gospodarski zbornici SR Slovenije Jože Gačnik, ravnatelj tržaške trgovinske zbornice dr. Steinbach in njegov kolega iz Vidma dr. Zurco, podpredsednik tržaškega velesejma dr. P. Venier, italijanski konzul v Zagrebu dr. Beltrani, predsednik Slovenskega gospodarskega združenja Stanko Bole, podpredsednik Dušan Košuta, deželni svetovalec dr. Štoka, ravnatelj odseka za industrijo pri deželnem odborništvu za industrijo in trgovino dr. Pastorini, njegov kolega na odseku za trgovino dr. Allioni in številne druge osebnosti.

Odbornika Dulcija je ob vstopu na sejmišče pozdravil predsednik Gospodarskega razstavišča Karel Kušar ter mu izročil zlato kolajno in diplomo ustanove v priznanje za njegovo prizadevanje za vsestransko zbliževanje treh sosednih dežel: Slovenije, Furlanije-Julijske krajine in Koroške. Odbornik Dulci se je toplo zahvalil in dejal, da se bo poslej še bolj čutil obvezanega nadaljevati prizadevanja v tej smeri, kar zadeva kolajno pa da jo bo predal predsedniku tržaškega velesejma, s čimer bo še bolj poudarjen tristranski odnos med sosednimi deželami, tako na sejmih, kakor tudi sicer v vseh medsebojnih odnosih gospodarske in negospodarske narave.

Prof. Venier je pred tiskovno konferenco odbornika Dulcija kratko obrazložil zbranim časnikarjem načrte za razširitev in premestitev tržaškega velesejma na področje pri Barkovljah, kjer nameravajo pripraviti prostor za bodoče sejmišče z zasipanjem morja.

Sledila je tiskovna konferenca odbornika Dulcija, ki je v svojem nastopu najprej naglasil, da se dežela Furlanija - Julijska krajina letos drugič uradno udeležuje mednarodnega sejma Alpe Adria in da se je za ta drugi nastop pripravila upoštevajoč nasvete in sugestije, ki si jih je v tem pogledu nabrala na lanski prrieditvi. Glede ureditve paviljona, za katero je poskrbela videmska publicistična organizacija OPLA-Madrisotti, in glede razstavljenih izdelkov pa je naglasil, da je na deželni razstavi zbranih nekaj tipičnih in kakovostnih eksponatov in proizvodov, ki utegnejo posebej zanimati jugoslovanske uvoznike in potrošnike.

Glede razlogov, zaradi katerih se je naša dežela odločila, da letos ponovno nastopi na Alpe Adria, je odbornik naglasil, da sestavljajo Slovenija, Koroška in Furlanija-Julijska krajina v vseh pogledih trojico sosednih dežel, med katerimi so bili odnosi zaradi zemljepisnega položaja, kulturnih in trgovskih tradicij, pa tudi zaradi človeške simpatije, v vseh časih izredno intenzivni in prisrčni.

S svoje strani smatramo za bistveno, je nadaljeval govornik, da se ti odnosi vedno bolj krepijo, ker smo prepričani v njihovo naraščajočo koristnost v svetu, ki se v njem razdalje krajšajo, medtem ko postajajo komunikacijska sredstva tako udobna in gibčna, da je mogoče smatrati meje skoraj že za absurd.

Čedalje tesnejši gospodarski odnosi med našimi dezelami olajšujejo seveda izmenjavo dobrin, hkrati s tem pa tudi vzajemno spoznavanje in izmenjavo raznih storitev. Na netrgovskem področju pa se nenehno širi turistična menjava, tako da prebivalci treh dežel smatrajo vsa tri ozemlja za svoj lastni dom. Mi iz Furlanije - Julijske krajine prihajamo zelo radi v Slovenijo, da se naužijemo njenih naravnih lepot, na tržaških nabrežjih pa stoji vsak dan veliko število jugoslovanskih avtobusov, in ravno tako živahen je obisk slovenskih in italijanskih turistov ob Vrbskem jezeru v Avstriji.

Imel sem priložnost videti, je še dejal prof. Dulci, da postaja sejem Alpe Adria iz leta v leto bogatejši in kvalitetnejši; to odpira možnosti tudi za tesnejše sodelovanje na tehnično - industrijski ravni in prek tega za živahnejšo konkurenčno nastopanje naših podjetij na tretjih tržiščih. To je sociološki in gospodarski razlog, zaradi katerega na Alpe Adria ne prihajajo le poedini proizvajalci in gospodarski operaterji iz Furlanije - Julijske krajine, ampak tudi sama deželna uprava, oziroma njeno odborništvo za industrijo in trgovino. Isti razlog narekuje udeležbo Furlanije - Julijske krajine tudi na celovškem velesejmu, kjer stoji paviljon naše dežele prav zraven paviljona jugoslovanske republike. Na odborništvu za industrijo in trgovino proučujemo možnost, da bi tudi na ljubljanskem sejmu postavili lasten paviljon kakor smo to že storili v Celovcu. Pri tem pa ne prikrivamo svojega upanja, je zaključil govornik, da bi v bližnji prihodnosti tudi Slovenija imela svoj lasten paviljon na tržaškem velesejmu.

Čuden in nekam otožen pogled BB. Zdi se, da se bo v kratkem spet poročila s četrtim, deset let mlajšim možem. Bo zadnji?

Starogrška grobnica pri Maratonskem polju

ATENE, 14. — Približno sto metrov daleč od gomile, kjer je bila maratonska bitka leta 490. p. K., so odkrili starogrško grobnico, v kateri je bilo nekaj okostnjakov. Velikost grobnice še ni točno določena, zdi se pa, da so okostnjaki ostanki sužnjev, ki so se borili z Miltiadesom, ko je premagal Perzijce v znani maratonski bitki. Pred kratkim so v bližini odkrili neko grobnico, ki je bila približno iz iste dobe. V njej so bili okostnjaki ljudi, ki so umrli v starosti od 18. do 25. leta.

NEW YORK, 14. — Guverner newyorške države je pred nekaj dnevi odobril zakon o «svobodi časnikarskega obveščevanja». Novo besedilo, ki predstavlja dopolnilo zakona civilnega prava v newyorški državi, ščiti časnikarje, ki so v službi pri raznih časopisih, ali na televiziji pred obtožbo «žalitve javnih funkcionarjev ali sodnikov».

Denver — Kot običajno oborožena policija nadzoruje študentovsko manifestacijo v univerzitetnem «campusu». Malo kasneje so agenti onemogočili sprevod. Izjemno ni prišlo tokrat do incidentov ali streljanja...

V PRIČAKOVANJU REFERENDUMA

V Švici «zanimivi» primeri solidarnosti z izseljenci

V pričakovanju «protitujskega» referenduma, ki bo 7. junija, se v Švici križajo izjave raznih več ali manj prizadetih osebnosti in organizacij z zanimivimi in včasih skoraj paradoksnimi primeri solidarnosti z izseljenci.

V preteklih dneh je lastnik neke restavacije pri Zürichu pozval vse svoje švicarske kolege, naj «bojkotirajo» poslanca Jamesa Schwarzenbacha tako, da mu v svojih restavracijah ne postrežejo. Res so se mnogi odzvali in poslali Ferdinandu Moreju solidarnostna pisma v zvezi s «proti-Schwarzenbachovo propagando». Neki lastnik hotela iz Guntena je celo obesil pred svoj lokal tablo, na kateri je napisano: «Omejitev tuje delovne moči me je prisilila, da sem že zaprl dva od treh lokalov.»

Ferdinand More je tudi razložil zakaj je osebno tako nasproten predlogu zürškega poslanca. V njegovi restavraciji so namreč v glavnem zaposleni tujci. Že do sedaj je imel precejšnje težave, da je dobil dovolj uslužbencev.

Dejansko je solidarnost, ki jo izkazuje mnogo švicarskih organizacij in tudi prebivalstvo, s tujci precejšnja, čeprav je jasno, da ne izvira iz sentimentalnih ali človekoljubnih razlogov. Večina Švicarjev je namreč razumela, da bi odhod približno 400.000 tujih delavcev spravil pošteno v nevarnost tisto ekonomijo, ki je prav z njihovo pomočjo v zadnjih letih dosegla tak razmah. In vendar je Schwarzenbach sam prepričan, da bo imel referendum «uspeh». Kljub temu da so ob njegovem predlogu v zvestem svetu vsi svetovalci volili proti in je bil edini, ki je po predlogu tudi zagovarjal svoje stališče, še vedno prepričan, da bo vsaj del ljudstva potegnil z njim. Ta njegova gotovost je sicer tudi upravičena Med nekim intervjujem je razložil zakaj. Med najbolj občutenimi problemi v Švici je problem stanovanj, ki primanjkuje. Med drugim ta problem občutijo tudi izseljenci sami, ki vsaj nekaj mesecev ali včasih tudi nekaj let, preživijo v lesenih barakah, jasno pa je, da švicarsko prebivalstvo ne more upoštevati tega, ko se mora samo boriti za stanovanje. Pred kratkim se je zgodilo, da je neki podjetnik kupil celo stavbo, da bi v njej naselil svoje uslužbence. Tisti, ki so jih tako prisilili, da se preselijo, niso mogli misliti, da gre za delavce, ki bodo sodelovali pri napredovanju in razmahu švicarske industrije, tudi niso obdolžili podjetnika, ki je kupil stavbo, temveč tiste tujce, ki so se imeli naseliti v njihova stanovanja. Tak odnos prav gotovo ni pravilen, vendar je človeško razumljiv, in takih primerov je vse polno. Schwarzenbach je to upošteval in znal «pravilno» izkoristiti s svojim šovinističnim predlogom.

Ko so ga med intervjujem opozorili, da ima proti sebi večino švicarskih organizacij, poleg seveda izseljenskih, in končno tudi Cerkev, je izjavil, da je vse to upošteval in, da bi se končno zadovoljil tudi z izidom... «fifty - fifty».

RASNI NEMIRI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Bombni atentati in spopadi v središču mesta Syracuse

Kompromis med črnci in oblastmi v Augusti - Ponovne občinske volitve v Newarku

SYRACUSE (New York), 14. — Neznani atentatorji so odvrgli sinoči v središču mesta tri bombe proti trem trgovinam. Dve trgovini sta bili poškodovani, tretjo pa so neznanci izropali.

Bombni napadi so se odigrali v trenutku, ko so bili v mestu siloviti spopadi zaradi rasne diskriminacije. Pri spopadih je bil ranjen s strelom v nogo neki črnski mladenič.

Spopadi so se začeli v krajevnem liceju, kjer so se beli in črnski študenti sprejeli v šolski menzi. Neredi so se potem nadaljevali po ulicah. Deset mladeničev so morali prepeljati v bolnišnico, številnim drugim pa so morali nuditi prvo pomoč.

Oblasti so zaprle šolo do konca tega tedna. V večernih urah je policija razgnala skupine demonstrantov, ki so se zbirali v bližini krajevne univerze.

Iz Auguste pa sporočajo, da so črnski predstavniki sprejeli kompromisno rešitev spora, ki je terjal med črnskim prebivalstvom šest smrtnih žrtev, več kot 50 ranjenih in ogromno gmotno škodo. Bistvo kompromisa je v tem, da bodo občinske oblasti amnestirale 217 črncev, ki so jih aretirali v ponedeljek, ko je narodna straža zatrla upor s silo.

V vsej newyorški državi je na dnevnem redu odpor črncev proti diktaturi belcev. Včasih se črnsko nezadovoljstvo izraža v obliki demonstracij in pouličnih spopadov, včasih pa na bolj umerjen način. To zadnjo obliko so uporabili črnci v Newarku, kjer so bili l. 1967 siloviti neredi, ki so zahtevali 26 mrtvih in gmotno škodo za okoli 10 milijonov dolarjev. Pretekli torek so bile v mestu občinske volitve. 37-letni črnski inženir Kenneth Gibson je dobil 37.666 glasov, to je več kot dvakrat toliko, kolikor jih je prejel njegovi beli tekmec italijanskega porekla Hugh Addonizio (dosedanji župan).

Čeprav pa je črnski kandidat prekosil vse svoje tekmece, še ni popolnoma gotovo, da bo postal novi župan v Newarku. Volilna določila zahtevajo namreč, da lahko postane župan tisti kandidat, ki je prejel več kot polovico glasov (Gibson jih je prejel le 44 odst.) Zato so sklenili, da bodo meščani šli jutri še enkrat na volišče.

Izid teh novih volitev je zelo negotov. Addonizio se bo moral v kratkem zagovarjati pred sodiščem zaradi obtožb izsiljevanja in davčnih goljufij. Postopek je sprožila neka vseameriška komisija, ki preiskuje dejavnosti kriminalnih krogov «v najbolj korumpirani ameriški državi». Pri presojanju možnosti zmage črnskega kandidata je treba torej upoštevati dve dejstvi: nepriljubljenost obtoženega župana in večinsko sestavo prebivalstva (črnci). Toda to še ni dovolj za Gibsonovo dokončno zmago. Utegnilo bi se namreč zgoditi, da bi razni beli kandidati (ki so skoraj vsi italijanskega porekla) lahko svetovali, naj njihovi volivci glasujejo za Addonizia. To bi utegnil storiti tudi kandidat demokratične stranke. Gibson je na torkovih volitvah prejel 8 odst. belih glasov, skoraj nemogoče pa je, da bi jutri povečal ta odstotek. Verjetno se bo moral zadovoljiti le z glasovi dveh drugih črnskih kandidatov, kar pa je premalo za dokončno zmago.

Škotski konservativci predlagali za kriminalce sadistične kazni

LONDON, 14. — Danes se je začelo v Perthu vsakoletno srečanje škotske konservativne stranke. Veliko uspeha so dosegli nekateri delegati, ki so predlagali, naj bi se kriminalci kaznovali namesto z zaporom, s telesnimi kaznimi. Njihove predloge je pozdravilo burno ploskanje, ki so ga navzoči podčrtali s teptanjem nog in vzkliki zadovoljstva. Navdušenje je v kratkem prevzelo tudi vso publiko.

PRED ODHODOM V JUGOSLAVIJO

Theodorakis pri predsedniku poslanske zbornice Pertiniju

Zadnja izjava časnikarjem na letališču - Polkovniki v Atenah spet privijajo vijak represije

Po svojem obisku v Italiji, kjer je bil gost KPI in domovinske fronte Grčije (PAM), se je Mikis Theodorakis, znani grški skladatelj in antifašist, odpravil na petdnevni obisk v Jugoslavijo.

Pred odhodom je Theodorakis dal tisku zadnjo izjavo in dejal: «Odhajam iz Rima s pogumom, ki mi ga je vlil sprejem italijanskega ljudstva in njegovih predstavnikov. Ugotovil sem, da je italijansko ljudstvo verno ob strani Grkov v boju za svobodo in to me prepričuje, da sem optimist glede naše bodočnosti in zedinjenja grških osvobodilnih gibanj. Borili se bomo in vedeli, da nam je italijansko ljudstvo, predvsem pa mladina, ob strani, dokler se ne bosta vrnila v Grčijo demokracija in svoboda.»

Pred svojim odhodom iz Rima se je Theodorakis srečal tudi s predsednikom poslanske zbornice, socialistom Pertinijem,

Medtem pa so atenski fašistični polkovniki še enkrat pritisnili na vijak zatiranja svobode. Kot znano so Theodorakisa izpustili zgolj iz diplomatskih razlogov, malo pred glasovanjem v svetu evropske skupnosti. To pa je sedaj mimo in grška junta nadaljuje z zatiranjem. Tokrat se znaša nad stotisoči Grkov, ki so se med ustavnim referendumom 28. septembra 1968 vzdržali obveznega glasovanja. Ti bodo prijavljeni sodišču.

POZITIVNA RAZSODBA V PRAVDI DE LORENZO-«ESPRESSO»

Dilema: ustava ali fašistična zakonodaja

RIM, 14. — Odv. Franco De Cataldo, ki je na nedavnem procesu zastopal bivšega šefa italijanske vojaške obveščevalne službe - SIFAR, je vložil priziv na kasacijsko sodišče. Ni še znano, če bo vložil priziv javni tožilec.

Kot je znano, je prva sekcija rimskega kazenskega sodišča, ki jo sestavljajo predsednik D'Arienzo in prisedna sodnika Coira in Fabbri, oprostila časnikarja tednika «Espresso» Giannija Corbija in Carla Gregorettija ter generala Paola Gasparija vsakršne obtožbe. Razsodba sodnikov se glasi: «Oproščajo se obtoženci vsakršnega prekrška za katerega so bili posamič obtoženi, prizadeti se ne morejo kaznovati, ker so se pri svojem delu posluževali pravice svobodnega izražanja lastnega mnenja v skladu s členom 21 republiške ustave».

Ta razsodba je povzročila po vsej Italiji številne polemike. V bistvu pa je razdelila vso italijansko politično javnost v dva tabora: na eni strani so napredni krogi, ki smatrajo to razsodbo za pomemben uspeh v borbi za napredek italijanske družbe, na drugi strani pa ljudje, ki bi hoteli, da bi republiška ustava ostala še naprej le na papirju, medtem ko bi bilo treba izvajati z vso strogostjo obstoječe zakone, ki so v bistvu ostanek fašistične vladavine. Rimski sodniki so pogumno preskočili prepad med ustavo in veljavnimi zakoni ter so dali prednost ustavi.

Pričakovati je bilo, da bo zagovornik zasebne stranke, to je generala De Lorenza vložil priziv. In res ga je vložil na kasacijsko sodišče, ker je menil, da je prvostopno sodišče napačno tolmačilo razne zakonske predpise kazenskega postopka in kazenskega zakona. Novost v razsodbi rimskih sodnikov je namreč v tem, da se sklicujejo na ustavo, to je najvišji državni zakon in ne na razna zakonska določila kazenskega postopka in podobno.

Zakonik o kazenskem postopku točno določa oblike in formule sodnijskih razsodb. Nikjer se seveda ne govori o ustavi, saj je bilo zadevno besedilo sestavljeno za časa fašizma. Formalno je bil torej De Lorenzov zagovornik upravičen, da vloži priziv, toda njegova pobuda bo verjetno sprožila še ostrejšo polemiko glede temeljnega izvajanja republiške ustave.

Kaj bodo lahko kasacijski sodniki sklenili, ko bo prišlo do procesa? Lahko bodo zavrnili De Lorenzov priziv, lahko pa ga bodo sprejeli in potem vrnili akte prvostopnemu sodišču v ponovno presojanje. Obe poti sta precej nevarni. Zavrnitev priziva bi pomenila, da lahko vsak sodnik sklepa po svoji vešti o skladnosti nekega zakona z republiško ustavo, njegovo sprejetje pa bi še povečalo jez med obstoječo konkretno zakonodajo (ki je v bistvu še vedno iz fašističnih časov) in ustavnimi določili.

Kdo bo rešil ta spor? Najbolj pametno bi bilo napraviti konec vsem takim postopkom ter v najkrajšem izglasovati v parlamentu nov kazenski zakonik, nov zakonik o kazenskem postopku ter reformirati vse druge zakonike ter jih spraviti v slad z ustavo. Zakonodajni organi razpravljajo že dalj časa o vseh teh vprašanjih, toda zdi se, da smo še zelo daleč od pozitivne rešitve. Do sedaj so odgovorni organi šli raje po poti krpucanja raznih zakonskih določil, tako kot so narekovale trenutne okoliščine.

Pri vsem tem gre morda za okorelost birokratičnih krogov, toda pretežni del odgovornosti za to stanje je treba pripisati političnim krogom, ki se še niso sprijaznili z mislijo, da bo treba ustavo vendarle izvajati v vsakdanjem življenju.

Bitka med preteklostjo, sedanjostjo in bodočnostjo se odraža tudi z odnosih v sodnijskih krogih. Na eni strani so številni sodniki, ki zagovarjajo v bistvu fašistična načela, na drugi pa napredni ljudje, ki bi hoteli premostiti prepad med zakonodajo in ustavo. Sem spadajo trije rimski sodniki, ki so pogumno utemeljili oprostitveno razsodbo z republiško ustavo. Desničarski poslanci in senatorji bodo verjetno zavreščali, toda rezultat bo brez dvoma pozitiven: v javnosti se bo začelo vedno živahneje razpravljati o potrebi, da se fašistična zakonodaja dokončno pokoplje.

Novi nemiri na ameriških univerzah

Nadaljujejo se študentski nemiri v ameriških univerzah. Na nekaterih, kot sta vseučilišči v Južni Karolini in Carbondaleju (Illinois) vzdržuje «red» narodna garda, ki jih je zasedla in oklicala policijsko uro.

Hujši incidenti so se pripetili v Athensu (Ohio) in Ypsilantiju (Michigan), kjer so se študentje spopadli s policijo v ostrih pouličnih bojih. Nekaj desetin študentov je narodna garda aretirala. Pri newyorški univerzi Columbia pa je eksplodirala bomba pod kipom «Alma mater», ki je simbol tega visokega šolskega zavoda.

Medtem je dal zanimive in hlnavske izjave poveljnik narodne garde iz Kenta, čigar so s streli ubili štiri študente med nedavnimi demonstracijami proti ameriškemu napadu na Kambodžo. Charles Fassinger, tako je človeku ime, je izjavil, da ima registracijo incidentov in da je jasno slišati najprej osamljen strel, nato pa rafal, ki je ubil študentje. Po njegovem mnenju naj bi to bil dokaz, da je streljal kdo drugi in ne policija. Vsekakor pa je priznal, da ni tisti osamljen strel ne ranil in ne ubil nikogar izmed njegovih mož, pač pa trdi, da je bila reakcija narodne garde nanj umestna in pravilna. «Nismo imeli izbire», je cinično zaključil.

ccm

jutri bo odprto javnosti novo veliko prodajno središče za konfekcijo in oblačila po izredno povoljnih cenah in novi oddelki za prodajo platna in zaves za opremo doma

Vsak otrok, ki bo v spremstvu, bo prvi teden prodaje dobil darilo

ccm Centro convenienza moda

modne novosti velika izbira izredne cene

TRST, Mejni prehod pri Škofijah - Rabuiese

UREDNIŠTVO: TRST - UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 - Poštni predal 559 - PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 - UPRAVA: TRST - UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 - Telefon 37-338, 95-823 - NAROČNINA: mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir, letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) - Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani - 501-3-270/1 - OGLASI: Cena: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, legalni 400, osmrtnice 150 lir Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst